

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ÎN ACEST NUMĂR:

Minunatul
fiziologic
mecanism
al omului
(pag. 6-7)

• ■ •

Jurnal de turneu

Drumuri
de primăvară
de Ion Dacian
(pag. 9)

• ■ •

În jurul lumii

Kiruna,
cel mai „mare”
oraș din lume
de I. Goloșubov
(pag. 10)

ANUL XX

24

(1004)

12 iunie 1964

12 pagini, 1 leu

M. Eminescu

Meditație lirică despre om și poet
de Mihai Gafița

Prețuirea stihurilor eminesciene

de Tatiana Nicolescu

Dialog cu un traducător asiduu

Toaletă iarnatică în plină vară. E vorba de una din confecțiile românești prezentate la Congresul Modei de la Moscova

memento

pulberi cosmice

Academicianul Vasili Fesenkov a deschis recent, la Moscova, lucrările celei de a 11-a conferințe despre meteoriți.

Ultimele investigații ale spațiului au stabilit că în jurul Pământului există un nor de pulberi cosmice a cărui configurație variază și a cărui grosime ajunge până la câteva kilometri. Datele furnizate de sateliții artificiali și de rachete sînt, se înțelege, extrem de prețioase dar V. Fesenkov a subliniat că observarea norului cu ajutorul instrumentelor optice s-ar dovedi probabil mai eficientă. În afară doar de cazul — a adăugat savantul — când știința ar putea avea la dispoziție o stație cosmică automată special echipată în vederea acestor cercetări.

Specialiștii socotesc că norul de pulbere ia naștere ca urmare a dezintegrării meteoriților atunci cînd ei intră în contact cu paturile superioare ale atmosferei.

În aceeași ordine de idei ni se pare interesant să amintim că profesorul american Edward Anders, care a studiat o categorie de meteoriți pietroși cunoscuți sub numele de condrite hiperstene, afirmă că cel puțin jumătate din meteoriții găsiți pe Pământ ar proveni dintr-un singur asteroid care ar fi explodat în cursul unei ciocniri produse acum circa 400 de milioane de ani. Această teorie ar infirma-o pe aceea a profesorului britanic H. C. Urey, laureat al Premiului Nobel, care continuă să creadă că condritele provin din solul lunar. După cum ar fi în contradicție și cu teza mult mai răspîndită care susține că meteoriții ar fi sfărîmături ale centurii de asteroizi situate între orbitele lui Marte și Jupiter.

s. p.

imitatorul lui gagarin

Cosmonautul nr. 1 și-a găsit un imitator. Este vorba de siberianul Alexei Polikarpov, care a împlinit de curînd frumusețea vîrstă de 66 de ani.

— Nu e prea mult pentru un pilot al spațiilor interplanetare? veți întreba poate dumneavoastră.

— Pardon! vom răspunde noi. Cine vorbește de spații interplanetare? Polikarpov nu are nici un fel de veleități cosmice. El își propune pur și simplu să parcurgă, ca

■ Iuri Gagarin, 40.000 de kilometri dar nu într-o rachetă, ci pe jos.

Pe jos nu numai în sensul de pe pămînt, ci și în cel mai direct înțeles pedestru. Sexagenarul siberian are de gînd să umble, cîntrețind Uniunea Sovietică și acoperind astfel exact distanța pe care a străbătut-o Gagarin în „Vostok-1”.

De altfel mai mult de jumătatea acestei distanțe a și fost parcursă. Ajungînd la Alma-Ata, după ce a trecut prin Ucraina, R.S.F.S. Rusă, Bielorusia, Turkmenia, Uzbekistan și Kirghizia, Polikarpov a mers 27.000 de kilometri. Îi mai rămîne un fleac de 13.000 — și gata! După ce va străbate Kazahstanul și Siberia răsăriteană, el va atinge destinația sa finală, peninsula Kamciatka.

Pentru eventualii aspiranți la imitarea imitatorului, câteva precizări: Alexei Polikarpov nu a fumat și nu a băut alcool în toată viața lui, în schimb a practicat numeroase sporturi. Ceea ce îi permite să efectueze zilnic, indiferent dacă plouă,

ninge sau dogorește soarele, un traseu de 30—40 de kilometri.

Se simte cineva în stare să concureze cu acest mărșăluitor de supraînd?

g. n.

ceață londoneză și geruri arctice

Cine n-a auzit de ceațurile Londrei, de gerurile năpraznice ale Arcticii sau de tai-funurile turbate care distrug totul în cale? E adevărat, însă, că mai puțini sînt cei care au avut prilejul să vină în contact direct cu aceste fenomene nu tocmai plăcute ale naturii. Dar omul trebuie să le studieze, să le pătrundă tainele. În acest scop ele sînt create în condiții artificiale.

Noul laborator al Institutului de geofizică aplicată din localitatea sovietică Obninsk este utilat cu toate cele necesare producerii fenomenelor mai sus amintite. O scurtă plimbare prin acest laborator ar ului vizitatorul prin posibilitățile de care dispun lucrătorii lui. Să spunem, de pildă, că la un moment dat ei au nevoie, pentru studiu, de un nor. Nimic mai simplu. Îl pot „fabrica” la comandă, căci au la dispoziție camera ceațurilor, o sală imensă construită din oțel și căptușită pe dinăuntru cu câteva rînduri de balcoane. În clipa cînd instalațiile pentru semnalizare anunță că pregătirile sînt gata, operatorul apasă pe niște butoane și în încăperea năvălesc aburi. Simultan se produce un zgomot asemănător cu cel care ia naștere în momentul încercării motoarelor de avion. Dar asta nu durează decît două-trei minute, suficiente, însă, pentru „fabricarea” unui nor...

În noul laborator care ar putea fi numit, la figurat, bineînțeles, un „laborator al ceațurilor”, oamenii de știință studiază procesele microfizice care se produc în nori. Pentru a urmări, de pildă, „comportarea” unei picături de apă cînd cade de la înălțime, la etajul zece al clădirii a fost instalată o platformă de pe care picăturile se scurg de-a lungul unei țevi aerodinamice verticale ce se pierde undeva în subsol. Drumul picăturii de apă este urmărit pe tot parcursul de niște dispozitive așezate pe toată lungimea țevii.

Dar la ce folosesc cilindrele uriașe imbrăcate în niște șube albe de azbest? Sînt cele mai mari termobarocamere din Uniunea Sovietică, calculate pentru o temperatură pînă la 45 de grade și o presiune de două atmosfere. Și ele au menirea de a produce ceațuri și nori.

Noul laborator „fabrică” și uragane. În acest scop e utilizată o țeavă aerodinamică orizontală. La un semnal dat de la pupitrul de comandă, niște pulverizatoare imense aruncă în jetul puternic de aer din țeavă un amestec de fum, gaze, praf și picături de apă, obținîndu-se în acest fel o mostră de uragan.

Se știe că atmosfera terestră este populată de o sumedenie de particule, care duc o viață după legi proprii, se unesc în colective. De aceea și norul — o particică a cerului — nu poate fi studiat separat de ele. Drept care în laborator a fost creată o secție specială de aerosoli.

Prin aparatul care este înzestrat, laboratorul seamănă cu o fabrică. El poate servi ca prototip pentru o fabrică a viitorului „industrii a vremii” în care omul, așezat în fața aparatelor, va putea risipi ceața, va putea determina norii să reverse ploaie îmbelșugate asupra pămîntului, ori îi va putea alunga.

g. b.

expoziția 1964

Celebra Expoziție a realizărilor economiei naționale, una din atracțiile Moscovei în timpul verii, a luat anul acesta o înfățișare nouă. Pînă acum, cu puține excepții, fiecare pavilion era consacrat unei republici unionale. Începînd din vara aceasta pavilioanele expun succesele dobîndite într-o ramură sau alta de activitate. Mai mult, s-au deschis și 25 de pavilioane noi: Metalurgia, Tehnica calculului, Industria gazului, Electronica, Standardele U.R.S.S. etc. Dar, așa cum a declarat unui

ziarist Alexandr Șcegolev, metodistul principal al Expoziției, nu numai aspectul exterior al acestora s-a schimbat. De aci înainte pavilioanele sînt în așa fel amenajate încît nu numai că înfățișează ultimele înfăptuiri și tot ce e mai interesant într-un domeniu ori altul, dar și explică unde și cum sînt folosite aceste realizări sau unde vor fi puse în practică. În felul acesta Expoziția se transformă într-o școală a experienței înaintate. De altfel, unul din țelurile cele mai importante ale Expoziției este tocmai acesta: de a stimula introducerea în practică, într-un timp cît mai scurt, a celor mai noi descoperiri pe cele mai diverse tărîmuri. Colectivul Expoziției organizează conferințe ale savanților, inventatorilor și descriptorilor de noi metode de muncă, vizite în colhozuri și sovhozuri, pe șantierul de construcții și în uzine ș.a.m.d.

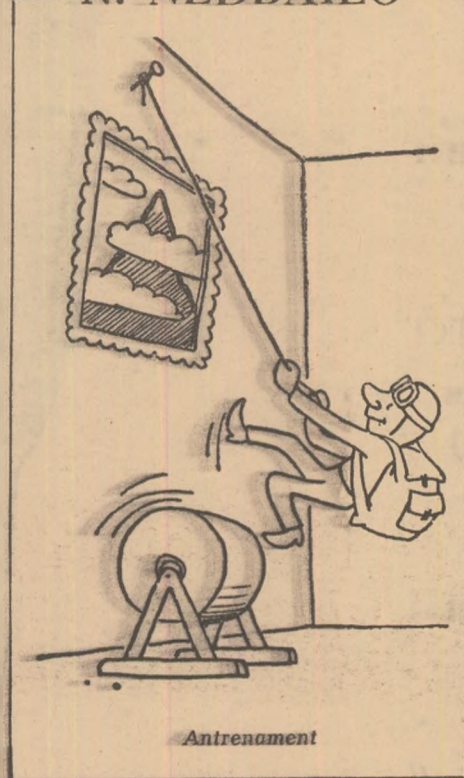
În sfîrșit, pentru a da o imagine și mai exactă despre ceea ce înseamnă Expoziția realizărilor economiei naționale putem cita câteva date care ni se par concludente.

La Expoziția din 1964 participă 46 de regiuni economice din 15 republici unionale, 6.550 de întreprinderi, 280 de șantiere, 370 de colhozuri, 360 de sovhozuri, 1.530 de institute de cercetări și 800 de instituții de învățămînt. Pe teritoriul Expoziției (210 hectare) sînt anul acesta 73 de pavilioane, dintre care 14 sînt consacrate realizărilor științifice. Activitatea difuzivelor sectoare ale Expoziției va fi sprijinită în cursul acestui an de 150.000 de specialiști din toate ramurile economiei sovietice.

Pavilioanele cuprind 100.000 de mostre — de la rubine pentru mecanismele de ceasuri pînă la tractoare Diesel de 300 c.p. În sălile de proiecții special amenajate vor rula 560 de filme documentare despre tot felul de aspecte ale tehnicii moderne.

m. v.

N. NEDBAILO

Antrenament

actualități

...Știi să aprindeți un chibrit? Dar să-i apărăți flacăra chiar dacă suflă vîntul? Treaba nu e de loc ușoară, mai ales atunci cînd ești într-o excursie, la vînătoare sau într-o misiune de cercetare geologică. La asemenea situații s-au gîndit colaboratorii Institutului de studii al industriei lemnelor din U.R.S.S. cînd au pus la punct noile lor chibrituri. Capetele acestora, mult mai groase decît ale celor obișnuite sînt în același timp și mult mai lungi, ocupînd aproape trei sferturi din tije. Pentru a evita umezirea materiei inflamabile, ea este acoperită cu un strat de bachelită.

Rezultatul: chibrituri botezate „anti-vînt”, dar care s-ar putea numi la fel de justificat și „antiploaie”, întrucît nici crivățul, nici aversele nu le împiedică să ardă. Primele 200.000 de cutii au și fost produse de fabrica din Balabanovo.

...Pe strada Novo-Basmannaia din Moscova se repară o casă. Mai precis se lipește o casă. Este vorba de o metodă nouă, prin care panourile prefabricate, după ce-au fost tăiate ca niște vulgare scînduri, sînt apoi lipite cu un ciment special. Această tehnică va fi folosită nu numai la restaurarea imobilelor, ei și la construcția altora noi.

...Un nou model de taxi va începe să circule pe străzile capitalei sovietice. El va

transporta doi pasageri pe banca din spate și un al treilea pe o strapontină. Locul de lângă șofer e amenajat special pentru bagaje.

Produs al Institutului de estetică tehnică, taxiul este de fapt un „Moskvici” căruia i s-a modificat în așa fel caroseria încît capacitatea sa e superioară „Volgăi”. Încă o trăsătură distinctivă: ușile nu se mai deschid în afară, ci au devenit glisante, ca la compartimentele de tren.

...Și pentru că veni vorba de estetică. În R.S.S. Gruzină este foarte la modă un serviciu de vin din ceramică, de o formă într-adevăr foarte sobră și actuală. O noutate? Nu, o „vechitură” de 5.000 de ani. Modelul după care s-au inspirat creatorii acestui serviciu a fost găsit cu prilejul săpăturilor arheologice făcute în apropierea străvechei capitale gruzine Mțheta.

V. Z.

cincila în casă nouă

Acum cîteva ani, la propunerea Institutului unional de cercetări pentru valorificarea blănușilor scumpe, Uniunea Sovietică a importat un lot de perechi de cincila. Micile rozătoare, atît de asemănătoare cu verușca, au blana lucioasă, de o frumoasă culoare cenușie cu reflexe argintii, moale și fină ca mătasea.

În trecut exterminat fără milă, cincila a ajuns să fie un animal rar. În plus se vinează foarte greu, căci trăiește pe podșuri înalte și stîmcoase, cățărîndu-se cu o deosebită agilitate pe pereții abrupți ai prăpăstiilor. Înta de ce vestitele mantouri și cape de cincila sînt atît de rare și de scumpe.

Primele încercări de a organiza colonii de cincila au dat rezultate bune. Animalul suportă bine captivitatea și e ușor de întreținut, fiind foarte puțin pretențios: se mulțumește cu iarbă sau cîteva tulpini de plante — fie și de cactus! O pipetă cu lapte este prea îndestulătoare pentru un pui de cincila, care cîntărește doar 35 de grame. Dar rația, stabilită științific, pe care o primește un adult în creșcătorii constă în 1,5 grame de pesmeți și 10—15 grame grăunțe. Îi mai trebuie și puțin nisip, care „se bălăcește” cu o plăcere evidentă. Așa înțelege cincila să-și facă toaleta, căci blana ei nu suportă contactul cu apa.

Cînd au sosit la noul lor domiciliu, primele exemplare de cincila au fost „cazate” pentru început, într-o încăpere închisă. Ceea ce nu le-a făcut să renunțe la obiceiurile lor de altă dată. Bulgărașele argintii se aveau ca fulgerul pe ziduri, pînă în tavan, pentru ca în clipa următoare să descindă, cu aceeași ușurință și grație. Ulterior, prețioasele rozătoare au fost transportate în noile puncte de acclimatizare înființate în Tadjikistan, Uzbekistan și Kirghizia care le amintesc de locurile de baștină — platourile de altitudine din Chile, Peru și Argentina. În momentul de față se studiază posibilitatea acclimatizării lor în munții Tian-Șan.

d. c.

Abonați-vă la

„VEAC NOU”

Prețul abonamentelor:

pe 12 luni 40 lei,

pe 6 luni 20 lei,

pe 3 luni 10 lei.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

75 de ani de la moartea lui

M. Eminescu

Meditație lirică despre om și poet

Ne-am obișnuit să vorbim despre el ca despre una din realitățile cele mai vii, ca una din permanențele ființei naționale a țării și poporului. Spunem: Anglia lui Shakespeare, Germania lui Goethe, Franța lui Balzac și Hugo, Italia lui Dante, Rusia lui Pușkin și Tolstoi. România o asociem permanent cu numele lui Eminescu.

Între vremea lui și vremea noastră nu s-a scurs o veșnicie — stau numai câteva generații de scriitori; trei de fapt. Mai sînt, desigur, unii care, copii, l-au văzut cu ochii lor, poate fără să știe că este el; cei născuți în anul morții lui, au astăzi 75 de ani. Așadar, nu secole ne despart de Eminescu. Și totuși, îl știm fixat definitiv pe un fundal unde sînt înscrise marile nume ale istoriei și culturii: parcă ar fi trăit pe vremea lui Decebal și a lui Mircea cel Bătrîn, a lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, a lui Miron Costin, Neculce, Cantemir și Bălcescu. Nu le-a fost contemporan, dar stă alături de ei, printre ei; valorile lăsate de el moștenire au o permanență adesea de altă natură decît ale lor, dar nu mai prejos de ale lor; ele sînt nemuritoare pentru conștiința poporului nostru, pentru tezaurul de cultură al umanității întregi. Ni se pare, gîndindu-ne la dînsul, că Eminescu e vechi cît poporul acesta înțelept, înzestrat ca el.

Dacă îndepărtăm o clipă legenda, pe care vremea a țesut-o în jurul lui, făcîndu-ne pe cei de azi să-l credem existînd de totdeauna, — vom vedea că autorul unora din cele mai frumoase poezii din literatura romînă: *Venere și Madonă*, *Mortua est*, *Epigonii*, era abia un copilăndru cînd le-a scris. Avea în jurul a 20 de ani. La cîțiva ani după aceea, el a conceput uriașa sa operă, una din cele mai complexe și mai bogate din epocă, nu numai de la noi, ci din lumea întreagă, — din care însă n-a dat tiparului, cît a trăit, nici a zecea parte.

Marea operă eminesciană a fost gîndită și scrisă în mai puțin de un deceniu și jumătate între 19 și 33 de ani, din care cîțiva nu i-au fost răpiți de istovitoare și măruntele indeletniciri de jurnalist la „Curierul de Iași” și apoi la „Timpul”, de drumurile lungi în birji bolnave, cît a fost revizor școlar. Dar și în aceste indeletniciri, și în altele, n-a înfriztat să descopere și să valorifice tot ce ele îi puteau oferi: argumente ale unei intense lupte pe tărîmul jurnalistic, pentru aceeași ridicare, visată, a poporului său.

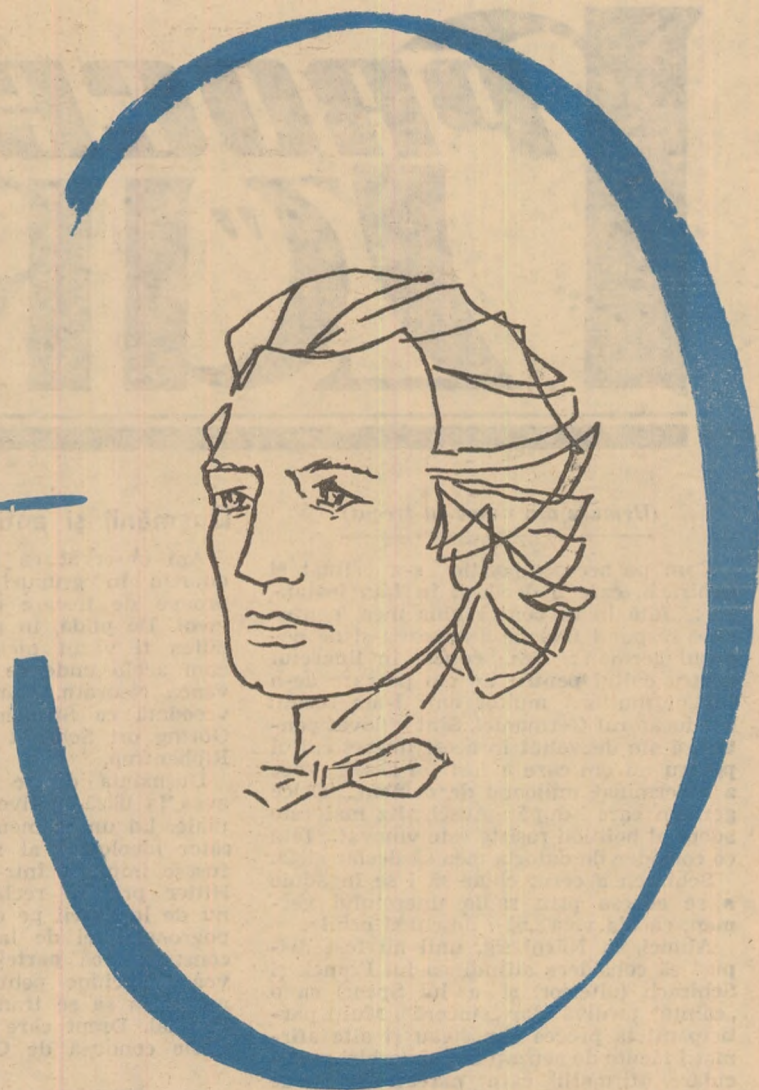
A trăit greu și puțin — la 33 de ani își încheia practic creația și supraviețuia alți șase ani bolnav, cu mîntea și cu mîna neputincioase de a mai așterne pe hîrtie și de a mai șlefui marea lui poezie; a suferit mult, a muncit enorm — dar a ars cu o forță care măsoară genialitatea acestei personalități unice a sufletului și graiului românesc.

Vechile istorii literare ne-au obișnuit să privim copilăria și adolescența lui Eminescu ca pe ale unui

hoinar, contravenient față de rigorile școlii și față de autoritatea părintească. De fapt, tînărul Eminescu a urmărit în hoinăreala lui să-și facă o profesie, anume din teatru. Iar atunci, a face teatru însemna a nu sta locului, a colinda țara, a trece de la o trupă la alta. Viitorul poet, care publica în zilele versuri la 16 ani, a vrut să fie actor, traducător, poate regizor — și a fost din toate cîte puțin, dar mai ales suflor, figurant, copist de roluri, la vîrsta lui, cînd încă nu ieșise din copilărie; abia mai tîrziu avea să fie dramaturg și critic teatral. Copilăndrul a fost vrăjit de arta actorului, nu de ispita hoinărelii — și a privit scena cu toată seriozitatea, a dus viața actorului din epoca în care a trăit. Și, ca în tot ce a făcut, a căutat și aici calea de a valorifica și în alt chip colindul prin toate tînurile romînești: a adunat zicale, cuvinte înțelepte și mai ales bogata sa colecție de poezii populare.

S-a ridicat din pămîntul fertil al celor de la 1848, — Eliade, Văcărescul, Negruzzi, Alexandrescu, Bolintineanu, Russo și Alecsandri; din temelia tare pe care ei au durat-o culturii și artei romînești moderne, dar în răstimp uimitor de scurt s-a înălțat deasupra lor, situîndu-se la nivelul celui mai mari poezii contemporane a lumii. Întreaga experiență poetică a înaintașilor, el a utilizat-o, împerechînd-o, într-o sinteză admirabilă, cu cea a literaturii și gîndirii europene contemporane lui, ducînd către culme ceea ce poezii romîni ai generației anterioare abia întemeiaseră. În primul rînd, poezia lui și-a lărgit imens semnificațiile, și-a sporit încărcătura de sensuri, puterea de sugestie; de la metaforă a străbătut curînd drumul către simbolul cu vaste implicații, de la poetica simplă către un sens filozofic al poeziei. Orientată de marile întrebări ale umanității, opera lui este în același timp profund legată de viața, realitățile, aspirațiile poporului său, exprimă filozofia și înțelegerea unui reprezentant autentic al acestui popor în fața problemelor timpului. Epoca pătrunde în opera eminesciană cu înfruntările ei fundamentale, cu căutările, cu contradicțiile ei, determinînd în conștiința poetului o imensă dramă: aceea a căutării înfrîngurate, disperate — și zadarnice! — a soluțiilor la marile probleme sociale și umane. Traectoria acestei opere inscrie în începuturile ei gînduri îndrăznețe, încrezătoare, pentru a sfîrși decepționată, tristă; drama de a nu fi aflat „cuvîntul ce exprimă adevărul”, multiplică tragismul vieții poetului și țese realități aureole legendei. Eminescu vine către noi din istorie și din mit în același timp, și trăiește cu fiecare generație ca o mare prezență, căreia trecerea anilor îi sporesc și valoarea, și semnificațiile și dimensiunea legendară.

Mihai Gafița

Dialog cu un traducător asiduu

Printre oaspeții străini care ne vizitează fără cu ocazia comemorării lui Mihail Eminescu, se află și Iuri Kojevnikov, unul din cei mai asidui traducători ai poeziei eminesciene, și totodată autor al unor studii despre opera lui.

Iuri Kojevnikov a răspuns la cîteva întrebări puse de redacția noastră.

— Cînd ați venit pentru prima oară în contact cu poezia lui Eminescu?

— În anul 1945, în timp ce studiam limba romînă și mă gîndeam să mă dedic muncii de traducător, am citit o culegere de poezii ale lui Eminescu. Muzicalitatea versului eminescian m-a cucerit. Mi-am zis atunci că trebuie neapărat să-l traduc pe Eminescu. Această dorință mi-a fost îndeplinită abia în 1950 cînd a apărut la Moscova un volum de versuri alese, îngrijit de mine.

În 1958 a apărut un alt volum de versuri ale lui M. Eminescu de asemeni precedat de un studiu introductiv care-mi aparține, precum și numeroase poezii în traducerea mea. Îl iubesc foarte mult și sînt sincer bucuros că pot împărtăși cititorilor sovietici farmecul original al acestui genial poet.

— Ce ați mai tradus din literatura romînă?

— Un alt scriitor pe care-l iubesc foarte mult este M. Sadoveanu. Am tradus din opera lui o serie de povestiri, dar lucrul la care țiu cel mai mult este „Hanul Ancuței”.

Un alt prieten al meu este I. L. Caragiale. Cu un deosebit interes am tradus cîteva schițe incluse într-un volum de opere alese apărut în 1963. Am tradus de asemenea și din scriitorii contemporani.

— Pînă acum ne-ați împărtășit despre lucrările apărute. Ce se va edita în viitorul apropiat din traducerile dv.?

— Va apărea în curînd cartea „Pășaniile părintelui Ghedeon” de Damian Stănoiu. Iar într-un volum cuprînzător intitulat „Nuvela romînească” vor apărea două nuvele ale lui Eugen Barbu.

— Care sînt planurile dv. de viitor?

— Drept să vă spun cea mai fierbinte dorință a mea este să termin monografia la care lucrez de peste doi ani — *Eminescu și romantismul*.

— Cum se va sărbători aniversarea lui Eminescu în Uniunea Sovietică?

— La Moscova se va organiza o seară închinată marelui poet. În numărul 6 al revistei „Inostrană aia Literatura” voi publica un articol consacrat lui Mihail Eminescu.

Sînt fericit că pot contribui la cunoașterea în Uniunea Sovietică a literaturii romîne, al cărui admirator sînt.

I. V.

Traduceri în limbile popoarelor sovietice

Prețuirea stihurilor eminesciene

O coincidență face ca anul acesta să fie sărbătorit de întreaga omenire progresistă doi mari exponenți ai poeziei: Eminescu (la 75 de ani de la moartea sa) și Lermontov (la 150 de ani de la nașterea sa). Această înfrînire peste veacuri este într-un fel semnificativă: sînt două talente care în anumite aspecte se înrudesc și au incontestabile puncte de tangență în creația lor. Imaginarea Luceafărului evocă adesea pe cea a Demonului. Și desigur această înrudire spirituală, de tematică uneori, de rezonanță poetică adesea cu creația lui Lermontov a făcut ca cititorul rus să afle în opera lui Eminescu o lume de idei și sentimente, de sbucium și idealuri, care să-i fie apropiată și înțeleasă, pe care să o îndrăgească și să o însușească.

Prima dată contact al cititorului de limbă rusă cu lumea eminesciene s-a făcut în 1891, cînd a apărut traducerea poeziei *Oricite stele* într-o revistă petersburgheză. Sporadice prezențe în antologii și în paginile

unor publicații literare în anii dintre cele două războaie mondiale poezia lui Eminescu și-a făcut cu adevărat intrarea în cultura popoarelor sovietice după 1944. În 1950 a apărut la Moscova primul volum de versuri alese al poetului nostru.

Acest prim volum de versuri ale lui Eminescu s-a bucurat de un uriaș succes. Citit, recitat, căutat și admirat el a dat imbold și altor tîlmăcitori să încerce transpunerea poeziei eminesciene în limba rusă. Au apărut noi ediții în 1958, 1959, 1961, 1962, 1963 — complete, îmbunătățite, mereu mai ample. Eminescu a ocupat locul central în volumul monumental *Antologia poeziei romînești* (1958).

Limba rusă a contribuit la răspîndirea mesajului lui Eminescu în rîndul tuturor cititorilor din Uniunea Sovietică, indiferent de limba lor națională. Această pătrundere largă a stimulat noi traduceri în diferitele limbi ale popoarelor Uniunii Sovietice. Numeroase versuri ale

poetului nostru au apărut în limba ucraineană, traduse de frunțași ai literaturii acestui popor ca Maxim Riiski, Pavlo Ticina, Vladimîr Sosiura, în limbile georgiană, armeană, letonă.

Articole, prefețe și studii au înlesnit pătrunderea intimă în lumea de frămîntări și idei a poetului romîn. Și dacă cititorii se desfată ascultînd armonia muzicalității eminesciene sau contemplă fermecați scintilirea imaginilor, cercetătorii caută să deslușească tainele artei poetului romîn, să găsească noi explicații, noi interpretări unora sau altora din paginile sale. Recent o monografie — *Motivele sociale în poezia lui Eminescu* de K. F. Popovici — a adus în discuție cu competență și plîncă dragoste pentru creația poetului o serie din problemele importante ale operei sale. De mai mulți ani lucrează la o monografie asupra creației eminesciene Iuri Kojevnikov, asiduu cercetător al literaturii romîne.

Tatiana Nicolescu

PROCESUL DE LA NÜRNBERG ^(V)

(Urmare din numărul trecut)

Cam pe aceeași poziție s-a situat și Schirach, care a declarat în fața instanței: „Iată în ce constă vina mea, pentru care răspund față de dumnezeu și de poporul german: am educat în tineretul nostru cultul pentru un om pe care de-a lungul multor, multor ani l-am socotit conducătorul Germaniei. Sint vinovat pentru că am dezvoltat în acest tineret cultul pentru un om care a fost un asasin, care a exterminat milioane de oameni... Orice german care după Auschwitz mai este adept al politicii rasiste este vinovat... Iată ce consider de datoria mea să declar aici“.

Schirach a cerut chiar să i se îngăduie a se adresa prin radio tineretului german, căruia voia „să-i deschidă ochii“.

Atunci, la Nürnberg, unii au fost dispuși să considere atitudinea lui Franck și Schirach (ulterior și a lui Speer) ca o „căință“ tardivă dar „sinceră“. Mulți participanți la proces cunoșteau și alte afirmații făcute de acuzați în convorbiri particulare, afirmații care păreau dictate de conștiință în și mai mare măsură.

Eu însă n-am putut fi de acord cu părerea care încerca să explice recunoașterile unor acuzați drept dovada unui oarecare zbucium sufletească și a unor remușcări. În acest sens am propus persoanelor care o susțineau să citească procesul verbal al interogatoriului lui Franck și să-mi arate măcar un pasaj în care acesta recunoștea crimele grave pe care le săvîrșise personal.

Era la sfîrșitul unei zile de muncă și am luat stenograma interogatoriului luat lui Franck de către procurorul sovietic L. N. Smirnov, în care acesta prezenta dovezi indiscutabile: rezoluții singeroase aprobate de Franck, citate din discursuri, fragmente din jurnalul său. Franck se agita, căutînd să iasă din încercătură chiar și în cazurile cînd nu putea nega autenticitatea documentelor. La 19 ianuarie 1940, la o întrunire de la Varșovia, Franck declarase cu cinism: „La 15 septembrie 1939, mi s-a încredințat misiunea de a prelua conducerea regiunilor ocupate din răsărit și a le devasta fără cruțare, ca pe un teritoriu cucerit prin război și o țară trofeu, de a le transforma într-un morman de ruine!“ Luînd cuvîntul la 2 august 1943, la o întrunire de la Cracovia a funcționarilor partidului nazist, Franck a făcut un fel de bilanț al „activității“ lui: „Am început aici cu trei milioane și jumătate de evrei din care n-au mai rămas decît cîțiva oameni. Vom spune cîndva, că toți ceilalți au emigrat“. Dar la proces a încercat să arunce răspunderea pentru crimele comise asupra altora. „Toate acestea — a pretins el — nu le-am făcut eu, ci oamenii lui Himmler și Kaltenbrunner“.

Franck ar fi vrut parcă să spună: într-adevăr au fost comise crime, crime monstruoase, de proporții fără precedent în istorie. Și deși n-am participat personal la săvîrșirea lor încerc un „sentiment de profundă vinovăție“ intrucit am fost membru al guvernului german.

La fel cu Franck au procedat și alți criminali de război care „și-au recunoscut vina“. Speer, de pildă, a vorbit despre maniacul de Hitler, recunoscînd cu indignare vinovăția „acestui maniac“. El a declarat chiar în fața instanței că la sfîrșitul războiului pregătise în secret asasinarea fîhrerului. Dar Speer „a uitat“ să spună că și pusese toate forțele în slujba întăririi mașinii de război germane, silînd să muncească în acest scop milioane de robi, aduși cu forța din alte țări. Dönitz a fost indignat de „afacerile murdare din răsărit“, dar nu și-a amintit la proces despre ordinele date de el personal: „să fie scufundate, fără avertisment, navele comerciale și să fie ucise marinarii care plutesc la suprafața apei și încercă să se salveze“. El n-a vorbit despre modul cum pregătise cadrele de piraiți, cerîndu-le să fie „național-socialiști model“. Făcînd pe nevinovatul, Dönitz se arăta indignat de „afacerile murdare din răsărit“.

Iar Funck, exprimîndu-și regretul pentru confiscarea bunurilor evreilor, a „uitat“ să amintească (dar au făcut-o alții pentru el) că el însuși primise din valorile confiscate o jumătate de milion de mărci sub formă de „dotație“ din partea fîhrerului.

În acest spirit au decurs „recunoașterile“ acuzaților.

Dușmăni și antipatii

Am observat că în pauze acuzații se adunau în grupuri mici, alcătuite aproape de fiecare dată din aceiași oameni. De pildă, în grupul lui Göring nu putea fi văzut niciodată Schacht, după cum acolo unde se afla Ribbentrop nu venea Neurath. Nimeni n-a observat vreodată ca Streicher să fi vorbit cu Göring ori Schacht cu Kaltenbrunner și Ribbentrop.

Dușmănia dintre Göring și Streicher avea la bază motive foarte puțin principiale. La un moment dat, acest „conducător ideologic“ al național-socialismului fusese implicat într-o istorie neplăcută. Hitler primise reclamații împotriva lui nu de la evreii pe care-i extermina prin pogromuri, ci de la arieni pursinge. Se constatase că parteigensse Streicher avea slăbiciune pentru minore. Cazul amenința să se transforme într-un mare scandal. Drept care Hitler numise o comisie condusă de Göring care urma să

tefi figuri a stîrnit mult interes printre ziaristi. Operatori de film și fotoreporteri s-au grăbit să-l fotografieze pe Kaltenbrunner. Dar cum și-au întîmpinat „colegul“ acuzații? Cînd l-a văzut pe Kaltenbrunner întinzîndu-i mina, Keitel i-a întors spatele, ca și cum ar fi trebuit să-i spună ceva urgent avocatului său. Jodl, Dönitz și Raeder au procedat la fel, refuzînd salutul lui Kaltenbrunner.

Ce se întîmplase? Pînă atunci ei strînseseră de zeci de ori această mină. Dar, din primele zile ale procesului, inculpații își dăduseră seama de locul pe care avea să-l ocupe Gestapoul în acuzațiile ce le vor fi aduse și hotărîseră să joace o comedie cu următorul tîlc: „Dacă vreți, credeți, dacă nu vreți nu credeți, dar noi n-avem de gînd să ne salutăm cu această căpetenie a Gestapoului“.

Desigur, au fost comise crime, atît în Germania cît și pe teritoriile ocupate — mai vroiau ei să spună. Dar ele n-au

În sala de judecată tocmai se afla că la ancheta preliminară Raeder dăduse o declarație scrisă, în care încerca să-și caracterizeze „colegii“. „Göring scria el — a exercitat o influență dă-nătoare asupra destinului Reichului german. El suferea de o excesivă vanitate neloială, lacom, egoist...“

Nici despre Dönitz, succesorul lui, Raeder n-avea o părere mai bună. „Relațiile dintre noi — a arătat Raeder — au fost destul de reci, intrucit nu-mi plăcea aroganța și lipsa lui de tact... Urmul său discurs, adresat tineretului german, a fost luat în batjocură de toate cercurile politice și militare și i-au atribuit porecla de „băiețelul Dönitz al lui Hitler“.

„Calmul“ Raeder nu l-a uitat nici pe Keitel, pe care l-a caracterizat ca pe un „om extrem de slab, care tocmai datorită acestei trăsături a deținut mult timp funcție importantă“.

Procurorul sovietic Pokrovski a vrut să citească în sala tribunalului declarația lui Raeder dar unul dintre avocații apărării s-a opus categoric. În timpul disputei, Jodl i-a spus avocatului său: „S-o citească“. Keitel și Dönitz erau, însă, de altă părere. Se pare că în timpul Jodl aflase că Raeder îl prezenta ca pe un om mult mai independent decît Keitel și chiar remarca faptul că Jodl „izbutise de multe ori să acționeze după cum crezuse de cuviință“.

Jodl a fost foarte mulțumit de caracterizare, în schimb Dönitz n-a scăpat de atunci nici un prilej ca să-l împrăsteie de noroi pe Raeder. „Nu pot să sufar asemenea oameni — a spus el. Se poartă o niște cameleoni. De ce n-or fi puțin oare să fie cinstiți?“

„Cinstiți“? În timpul războiului un submarin german scufundase fără nici un avertisment cargoul englez „Athenia“. Dönitz dăduse apoi ordin ca atacul să rateresc împotriva acestei nave pașnice să fie ținut secret și, pentru a șterge urmele, fusese comis un fals tot din poziția lui: o pagină din jurnalul de bord al submarinului fusese ruptă și înlocuită cu alta. Dar la Nürnberg, supresiunea dovezilor de netăgădărită n-a văzut silit să recunoască acest punct din rechizitoriu. Într-adevăr, de ce n-or fi puțin oamenii să fie cinstiți?

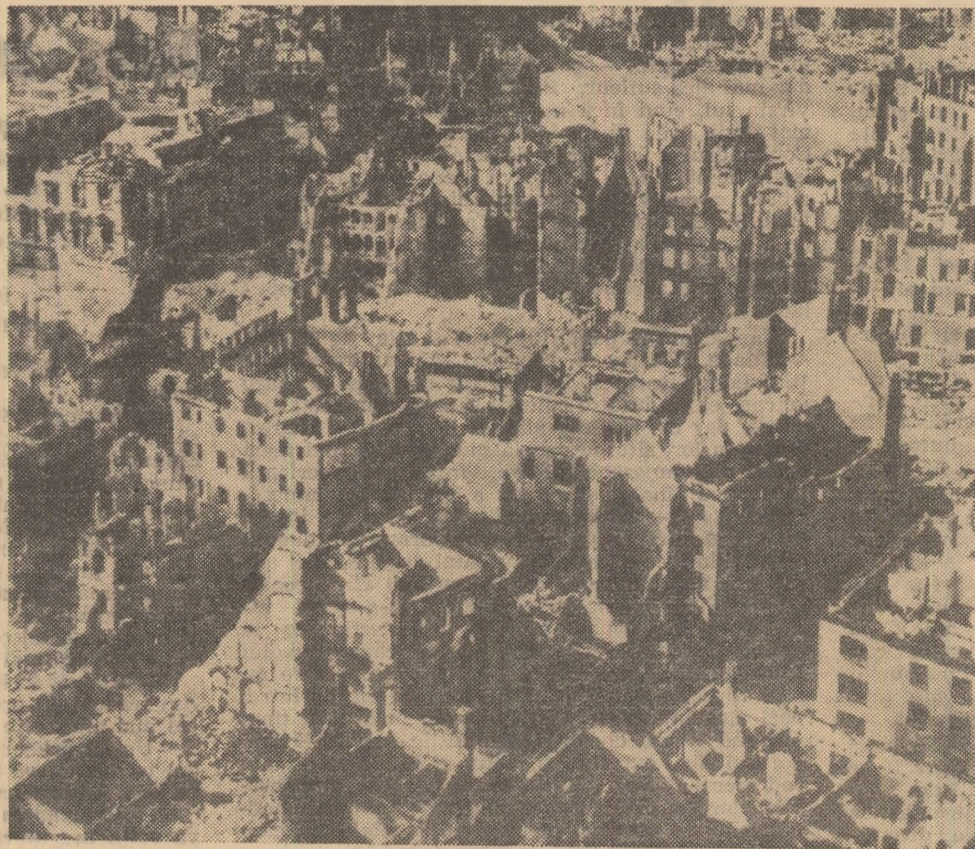
Întrebat cine s-a comportat în mod cel mai dezgustător la proces aș răspunde fără ezitare: Kaltenbrunner. E greu de numit un alt acuzat împotriva căruia să se fi strîns atîtea dovezi incontestabile și înspăimîntătoare. Pe masa tribunalului se aflau o sumedenie de documente care purtau semnătura lui Kaltenbrunner. Dar încercatul avocat din Viena, chițibușar tipic, nega faptele cele mai evidente. „Semnătura mea? Nu, o ștampilă“. Atunci i s-a arătat o semnătură care se vedea bine că fusese făcută cu cerneală. După ce s-a uitat la ea, conducătorul Gestapoului a conchis: „Seamănă cu semnătura mea, dar nu e a mea, e falsă“. Chiar și Göring l-a întrebat atunci pe Dönitz: „Auzi ce spune?“

Poziția lui Kaltenbrunner a stîrnit uneori risul colegilor săi. Fritzsche a spus într-un rînd: „Încercă să se prezîntă ca un om incapabil de a face rău chiar și unei muște. Mă surprinde faptul că avocatul lui îi îngăduie să se comporte așa“. În timpul unei pauze, avocatul lui Schirach și-a întrebat clientul dacă n-ar trebui să-i pună unele întrebări lui Kaltenbrunner. Schirach, însă, n-a fost de acord: „Inutil. Nu-și poate fi de folos lui însuși, cum o să mă poată ajuta pe mine?“

Aș vrea să amintesc și de o declarație făcută la Nürnberg de acuzatul Speer. Arătînd cum în ultimele zile ale războiului „toți acești conducători“ au fugit din Berlinul care fusese transformat într-un infern, el a adăugat: „Dar nici unul dintre ei nu s-a gîndit să cruțe poporul de această nebulie. De fiecare dată cînd mă gîndesc la acest lucru mă cuprinde furia. Nici unul dintre ei nu trebuie să intre în istorie, ca un om cît de cît demn de respect. Acest blestemat sistem nazist și toată conducerea lui, inclusiv eu, să fie dezonorate așa cum merită“.

A. Poltorak

(Va urma)

1945: ruinele Germaniei

cerceteze lucrurile. Faptele fiind întrutotul confirmate, s-a hotărît destituirea compromisului gauleiter al Thuringiei.

De atunci Streicher nutrea o ură înverșunată împotriva lui Göring — „acest cocainoman și hoț de drumul mare“ — cum îl numea el. Streicher spumega de furie la gîndul că el, unul din creatorii partidului nazist, fusese demascat de un „parvenit“ și un „carierist“.

În cele zece luni cît a durat procesul, nici Schacht n-a schimbat o vorbă cu Göring. În timp ce fusese la putere și în grațiile lui Hitler, relațiile lui Sobacht cu Göring părăuseră a fi foarte onorabile. El apreciasse mult „aptitudinile organizatorice ale energicului Hermann“ la care găsea întotdeauna sprijin. La rîndu-i Schacht îl ajutase pe Göring cu luminile lui de „expert financiar“ de înaltă clasă. Dar încă înainte de război între „energicul Göring și „expertul financiar“ trecuse o pică neagră. Göring, însetat de putere și hrăpăreț, nu putea suporta ca altcineva în afară de el să conducă economia țării. Rivalitatea personală și invidia reciprocă dintre cei doi miniștri hitleristi se dovediră atît de puternice încît au provocat o explozie care pe Schacht îl zvîrlî înapoi iar pe Göring îl înălță în ierarhia politică. Banca acuzaților n-a putut să-i împace pe cei doi rivali.

Îmi amintesc de încă o scenă. Înainte de începerea procesului, Ernst Kaltenbrunner, șeful Gestapoului hitlerist, se îmbolnăvise, drept care nu putuse participa la primele ședințe ale tribunalului. Abia la 10 decembrie 1945 și-a ocupat locul pe banca acuzaților. Apariția aces-

fost săvîrșite de generali germani, a căror reputație e mai imaculată decît zăpada de pe crestele Alpiilor, ci de gestapoviștii conduși de către „degeneratul de Kaltenbrunner“. „Toți cei din S.S. au fost niște porci murdari“ — a declarat Keitel, avîndu-i în vedere pe cei care se făcuseră vinovați de atrocități în masă. După cîteva luni, însă, sub presiunea unor documente incontestabile, Keitel, Jodl, Dönitz și Raeder s-au văzut nevoiți să recunoască că atrocitățile fasciste nu fuseseră de fel un monopol al S.S.-iștilor.

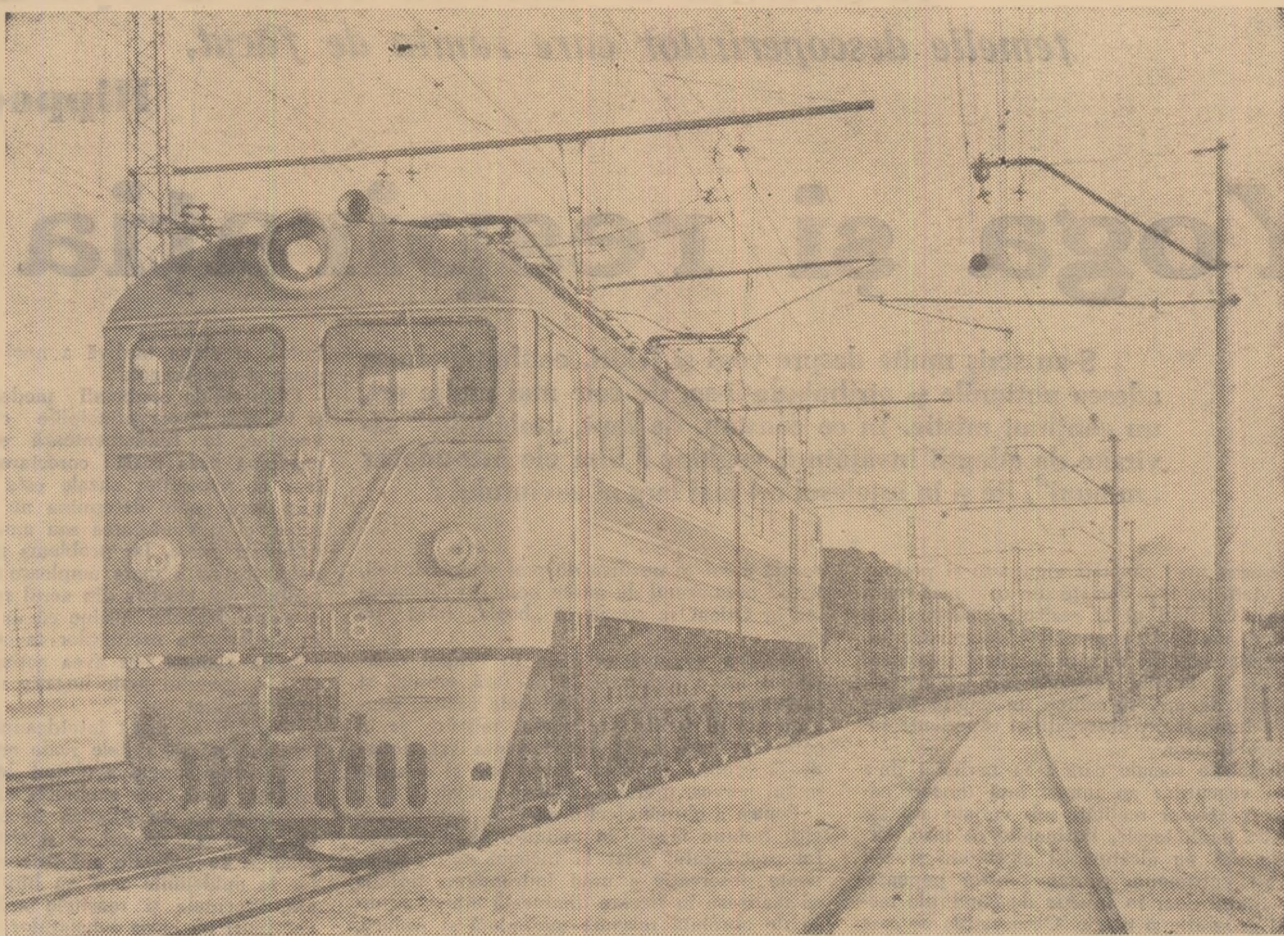
„În banca acuzaților se afla un individ care se amesteca mult mai puțin în certurile dintre acuzați. El nu-și învinuia și nu-și apăra colegii. Încerca să fie neutru. Avea 69 de ani și nu făcuse parte niciodată din elita partidului nazist. E vorba despre grossadmiralul Raeder, care servise cu credință cîteva decenii militarismul german, fiind unul dintre reprezentanții lui de vază. Raeder își consacrase toate eforturile creării flotei maritime germane. El îl ajutase pe Hitler să se înarmeze și să pregătească în secret flota, în vederea unui mare război. Iar cînd războiul a izbucnit, mările și oceanele au fost transformate, din ordinul lui Raeder, în cîmp de bătăie. Ulterior Hitler l-a înlocuit pe bătrînul Raeder cu Dönitz, iar grossadmiralul s-a retras onorabil. O dată ajuns pe banca acuzaților, Raeder se comporta calm, supus.“

Dar ce s-a întîmplat? De ce s-a stîrnit agitație printre acuzați? Göring îi arunca priviri furioase lui Raeder iar Dönitz a întors spatele demonstrativ, și Keitel clătina dezaprobator din cap.

Prin nouă tunele și peste zeci de viaducte

Mezina transsiberianului

Deasupra paralelei 50° care trece prin Karaganda, Harkov, Lvov, Praga și taie Canalul Mînceii se află cea mai lungă linie ferată de pe glob. Pornind din îndepărtatul Vladivostok, linia străbate Siberia de est, înconjoară pe la sud lacul Baikal, trece prin Krasnoiarsk, Novosibirsk, Omsk, Sverdlovsk, Kazan și ajunge la Moscova după ce parcurge mai mult de 90° longitudine, adică mai bine de un sfert din lungimea cercului pămîntesc respectiv. Cît de mare este distanța dintre capetele liniei putem judeca după faptul că seara, cînd orologiul din turnul cel mare al Kremlinului bate ora șapte, la Vladivostok este aproape ora două noaptea!

Străbătînd întreaga Siberia meridională, cu numeroasele mări și variatele ei bogății Moscova-Vladivostok are o uriașă importanță economică pentru Uniunea Sovietică. În urma electrificării, transsiberianul și-a mărit capacitatea de transport iar exploatarea feroviară se face mult mai lesnicios: locomotiva electrică învinge cu mai multă ușurință distanțele și intemperiiile, îndeosebi gerurile, decît locomotiva cu abur și chiar decît cea Diesel, care, chiar dacă nu se teme de înghețarea apei, are totuși nevoie să fie alimentată din loc în loc cu combustibil.

Construită cam pe la începutul secolului nostru, „marea cale de oțel”, cum au numit oamenii sovietici magistrala transsiberiană, a fost zeci de ani singura arteră de comunicație care a legat Extremul Orient și Siberia cu partea europeană a Uniunii Sovietice. În epoca noastră, dezvoltarea economică a Siberiei și mai cu seamă a sudului ei au impus ca liniei transsiberiene să i se dea o linie-soră, mai scurtă decît ea ce e drept dar nu mai puțin importantă pentru o vastă zonă de producție, puțin valorificată pînă acum.

Noua magistrală siberiană își dublează sora mai vîrstnică, cu sute de kilometri la sudul ei, pe o mare distanță, anume de la Kartali la Taișet, nu departe de Irkutsk. La început, pornind dinspre vest, mezina trece prin regiunea pămînturilor desțelenite atîngînd orașele Tobol, Atbasar, Ţelinograd, Pavlodar și Kulunda, apoi Barnaul și Abakan. De la Ţelinograd se desprinde o ramură care duce spre Karaganda, oraș cu 441.000 de locuitori.

Pe porțiunea Kartali-Abakan trenurile circulă mai de mult; în prezent se află în lucru ultima porțiune, de la Abakan la Taișet care are o lungime de loc neglijabilă: 650 km. Între aceste localități stîncile munților Saian vor fi străpunse de nouă tunele. Cîteva zeci de viaducte vor nivela prăpastiile și vor acoperi văile largi iar peste ape mari ca Abakan, Enisei, Miniusin, Djebi, Mana, Birusa, cum și peste riuri mici, torenți și piraie se vor așterne numeroase poduri.

Nu e greu să ne imaginăm dificultățile ce s-au ridicat în fața vastei construcții peste munți și peste ape. Lungimii ei (linia ferată Abakan-Taișet ar putea acoperi distanța de la București pînă dincolo de Oradea) i s-au alăturat și alte elemente de dificultate, ca de pildă gerurile mari care fac ca pămîntul să înghețe pînă la o adîncime de trei metri. Dar dacă în timpul iernii nu pot lucra la terasamente constructorii au destule alte treburi: ei înalță locuințe noi, instalații, clădiri de serviciu și altele. În prezent, o sarcină principală o constituie montarea stîlpilor care vor susține firul electric aerian. Căci porțiunea Abakan-Taișet se bucură de privilegiul de a fi prima linie ferată care va fi dată în exploatare gata electrificată.

La vreo sută de kilometri spre est de Abakan începe masivul Saianului de est în inima căruia se află stația Koșurnikov și haltele de încrucișare Juravliovo și Stofato. Aceste nume — a trei cercetători-eroi care, surprinși de iarna aspră a zăpezii din 1942, rămași fără foc și fără alimente, au murit după ce abia terminaseră studiul traseului liniei — nu vor fi uitate niciodată de constructorii liniei și de către localnici. La cîteva luni după moartea lor, primăvara, s-a găsit jurnalul lui Koșurnikov în care, pe ultima filă, stau scrise aceste fraze, de un dramatism zguduitor:

„3 noiembrie. Scriu, probabil, pentru ultima oară. Îngheț. Ieri, la 2 noiembrie, s-a produs o catastrofă. Au murit Kosteia și Alioșa. Pluta a fost trasă sub gheață și Kosteia a dispărut dintr-o dată, împreună cu ea. Alioșa s-a tîrît vreo 25 de metri pe gheață. L-am ajutat să ajungă la mal dar n-am putut să-l trag pînă la capăt și el a rămas înghețat, pe jumătate scufundat în apă. Merg pe jos — foarte greu — flămînd, ud, fără foc și fără hrană. Probabil că voi îngheța astăzi...”

Sacrificiul celor trei cercetători de acum mai bine de douăzeci de ani, munca în condiții adesea aspre a constructorilor de astăzi dau viață unei artere de comunicație de mare importanță economică, peste un sol care ascunde în sinul lui bogății fabuloase, încă neexplorate, tocmai din lipsa unor căi ușoare de acces.

În regiune se găsesc valoroase zăcăminte de minereu de fier, cum sînt cele de la Irbinsk, Krasnokamenskoe, Abazin și altele. Minerul este de foarte bună calitate, conținutul său în fier ridicîndu-se la 55 la sută. Ne putem face o idee despre contribuția acestor zăcăminte la asigurarea creșterii producției de oțel și fontă a Uniunii Sovietice dacă ținem seama de faptul că rezervele probabile de minereu din regiunea noii magistrale siberiene sînt apreciate la 1,2 miliarde de tone.

Pe lîngă aceasta, bazinele riurilor Kazir, Kizir, Mana, Kana, Biriuză și altele sînt foarte bogate în păduri, cumînd rezerve de 360 de milioane de metri cubi de lemn. În prezent lemnul este transportat pe cursul apelor sub forma convoaielor nesfîrșite de plute. Pe maluri, pe distanțe de mulți kilometri, buștenii se înșiră în grămezi uriașe, alcătuiind depozite cît vezi cu ochii. Dar foarte curînd lemnul va fi transportat în vagoane de cale ferată. Pentru început se prevede un transport de bușteni de un milion de tone anual iar în anii următori volumul transportat va crește de 2—2,5 ori. Este o cantitate imensă.

Noua linie va colecta pe tot traseul ei diferite produse agricole și animaliere. În afară de aceasta ea va permite să se descongese sectoarele mult solicitate ale magistralei transsiberiene principale pe porțiunea dintre munții Ural și orașul Irkutsk, din zona lacului Baikal.

Se prevede că într-un an sau ceva mai mult, linia-soră mai tînără a marilor căi de oțel va fi în întregime circulabilă, inclusiv porțiunea Abakan-Taișet, astăzi în lucru. O nouă viață, înfloritoare, va începe să pulseze pe o lungă și largă zonă a Siberiei meridionale iar plusul de producție realizat va putea fi folosit în cele mai îndepărtate regiuni ale Uniunii Sovietice.

Ing. Dem. Urmă

Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor

Correspondență din Riga

Cinci ani de la înființarea filialei letone a Asociației de prietenie sovieto-romîne

O sărbătoare a întregii Letonii

Evgheni Biron examinează publicații din R. P. Romîni.

Mașina ne poartă pe o autostradă frumoasă către Iurmala, o localitate pitorească din golful Riga, unde locuiește medicul Foma Portnov.

De cîțiva ani, Foma Portnov desfășoară, în colaborare cu specialiști romîni, o interesantă activitate în vederea creării unei aparaturi medicale pentru ionizarea și electrizarea aerosolilor. Folosirea aerosolilor îi ajută pe medici să trateze cu succes un mare număr de boli grave. După cum se știe, anumiți ioni influențează favorabil organismul oamenilor și animalelor. Iată de ce medici și ingineri sovietici și romîni au propus ca substanțele medicamentoase să fie mai întîi pulverizate sub formă de aerosoli, după care să fie ionizate și, cu ajutorul unei aparaturi speciale, îndreptate direct spre organul bolnav respectiv.

Foma Portnov întreține strînse legături profesionale cu multe instituții științifice din România: Institutul de geriatrie, Institutul de neurologie din București, organizații agricole. El primește zeci de scrisori din România.

De la Iurmala ne-am întors la Riga.

Acolo, la școala sanitară orașenească nr. 1, instalată într-unul din noile cartiere ale orașului, ne-am „întîlnit” din nou cu România.

Școala este membru colectiv al Asociației de prietenie sovieto-romîne, împrejurare de care poți să-ți dai seama cum îi treci pragul. Panouri speciale cu fotografii vorbesc despre orașele și noile construcții ale Romîniei, despre dezvoltarea ocrotirii sănătății și odihna oamenilor muncii. În bibliotecă găsești numere recente din „Narodnaia Ruminia”, „Ruminskaia literatura”, broșuri și albume despre România. Mi s-a povestit că elevii studiază lucrări ale acad. Parhon și ale altor medici și savanți romîni iar în timpul liber citesc cu plăcere literatură romînească tradusă în limbile letonă și rusă.

După o zi am vizitat filiala letonă a Asociației de prietenie sovieto-romîne, unde am avut prilejul să stau de vorbă cu Evgheni Biron, vicepreședintele Asociației:

— Luna trecută s-au împlinit 5 ani de la înființarea filialei noastre. În

acest răstimp legăturile cu Republica Populară Romînă s-au dezvoltat mult, formele de contact au devenit tot mai variate. Numai anul trecut Letonia a fost vizitată de 11 delegații romîne în afară de turiști, colective artistice și diverși soliști. La rîndul lor, prietenii romîni primesc tot mai mulți oaspeți din republica noastră.

Un mare număr de instituții științifice, întreprinderi, colhozuri, teatre, cluburi și institute de învățămînt letone sînt membri colectivi ai Asociației. Ele sînt principalele „puncte de sprijin” ale activității noastre. S-a încetățenit obiceiul ca teatrele profesionale și de amatori să prezinte piese romînești. Colectivele artistice de amatori au îndrăgît cîntecele și dansurile romînești. Foarte populare au devenit concursurile „Cunoașteți România?”

— Aniversarea a cinci ani de la înființarea Asociației — ne-a spus în încheiere E. Biron — a fost o adevărată sărbătoare a prieteniei sovieto-romîne.

Vladimir Strelkov

Descoperirile de odinioară trebuie să slujească drept temelie descoperirilor care rămân de făcut.

Hippocrat

Yoga și respirația

S-au scris multe despre yogi și fakiri, confundându-se adesea noțiunile și atribuindu-li-se, de cele mai multe ori, un conținut mistic. În ce constau, de fapt, „minunile“ săvârșite de adepții învățurii yoghine? Sînt ele într-adevăr „minuni“, fie și în înțelesul cel mai larg al cuvîntului?

Păstrarea unei sănătăți viguroase și prelungirea vieții au fost dorințe din cele mai vechi timpuri. Căutînd să le realizeze, oamenii au observat natura, au analizat fenomenele ei, au cercetat relațiile de strînsă interdependență dintre ei și mediul înconjurător ajungînd, după mii de ani, să adune un enorm material de fapte reale, observații și experiențe folositoare tuturor.

Orînduirile sociale care s-au perindat de-a lungul veacurilor au impus însă deseori camuflarea acestor realități sub variate aspecte mistice: descîntecele, buruienile de leac, farmecele etc. au alcătuit (și alcătuiesc și azi) un vast patrimoniu comun tuturor popoarelor, variabil doar în funcție de condițiile mediului geografic și istoric. Observațiile pe care oamenii le-au acumulat de veacuri oferă medicinii tratamente care, după o minuțioasă verificare și curățare de inutilități, devin terapeutice modernă. Așa s-a întîmplat, de pildă, cu curele hidrominerale balneare sau cu folosirea plantelor și ceaiurilor medicinale, cu acupunctura sau cu utilizarea relațiilor bioelectrice dintre om și mediul înconjurător, cu refrigerarea din timpul operațiilor ș.a.m.d. Așa se întîmplă cu una din principalele metode medicale, tradiționale în Asia, învăluită multă vreme în mister și deci mai puțin cunoscută, privind mecanismul respirației.

Mecanismul respirației, foarte amplu dar empiric studiat, face parte dintr-unul din cele mai bogate depozite ale experienței medicale populare din Asia, continent în care, după cum afirmă savantul sovietic M. T. Nesturh, există regiuni cu condiții climatice care îngăduie presupunerea (bazată pe date de paleoantropologie) că acolo ar fi apărut prima oameni. Din cele mai vechi timpuri în Asia — în Birmania, China, India, Indonezia, Japonia — s-a dezvoltat o adevărată știință a vieții, cunoscută sub numele de yoga. În traducere yoga înseamnă unire: unirea armonioasă a energiei din natura înconjurătoare cu energia organelor și funcțiilor trupului omenească.

Plecînd de la observația simplă că cele mai multe animale au o perioadă de creștere foarte scurtă, urmată de un stadiu adult de aproape opt ori mai mare, după care intră într-o fază de declin și mai scurtă decît prima perioadă, cercetătorii acestei ramuri a științelor medicale susțin că perioada de sănătate și de viață utilă a omului se poate prelungi prin integrarea organismului uman în ritmul lui firesc, în concordanță cu natura înconjurătoare. Această integrare se poate realiza prin anumite reguli de viață îmbinate cu anumite exerciții fizice și ritmuri respiratorii care, aplicate îndelung și cu prudență, alina armonios cu necesitățile sociale ale omului, conduc la fortificarea sistemului nervos și, implicit, la stăpînirea tuturor proceselor metabolismului uman, determinînd rezultate uimitoare.

Mijloacele prin care se realizează armonizarea cu natura se axează în special pe alimentație și respirație, puse sub controlul conștient al sistemului nervos central, cu efecte asupra fiziologiei umane normale și, în unele cazuri, chiar patologice.

Știți să respirați?

Cei ce fac cunoștință, pentru întia oară, cu sistemul yoghin constată, cu surprindere că nu știu să respire. Respirația superficială, deseori aritmică, proprie majorității orășenilor îngăduie umplerea cu aer numai a unei zecimi din volumul normal al plămînilor, ceea ce duce, în mod inconștient dar consecvent la scurtarea duratei firești a vieții. În India se spune că, cu cît sînt mai lungi și mai adînci fiecare inspirație și expirație, cu atît mai lungă va fi și viața omului. În legătură cu importanța pe care o are respirația pentru sănătate, omul de știință sovietic I. M. Sarkizov-Serazini citează o zicală indiană: „Respirația corectă e la fel de necesară ca și hrana“.

Medicina veche și modernă a multor țări asiatice consideră exercițiile respiratorii drept unul din cele mai eficace remedii în cazul bolilor de inimă, plămîni și stomac. Sarkizov-Serazini consideră că numărul mult mai redus al cazurilor de infarct cardiac în India, China și Japonia, în comparație cu țările europene, s-ar datora popularității de care se bucură exercițiile respiratorii în aceste țări.

Aceleași probleme, respirației corecte, îi este consacrată și lucrarea lui Solvarajan Iesudian „Yoga și sănătatea“, tradusă în numeroase țări din Europa și America. A respira pe gură, se spune în volumul menționat, e tot atît de nefiresc ca a introduce alimentele prin nas. Într-adevăr, e un fapt stabilit științific că respirînd corect pe nas omul introduce în organism cu 25 la sută mai mult aer decît atunci cînd respiră pe gură. Trecînd prin cavitatea

nazală aerul se purifică de praf și de bacterii, ferind organismul de multe boli. Nu întîmplător în Orient se spune că „boala intră pe gură“...

Tehnica yoghină cere ca în timpul exercițiilor fizice respirația să fie rară, ritmică și profundă și recomandă, în unele cazuri, anumite poziții statice sau unele mișcări lente care, așa cum s-a putut constata azi, acționează asupra glandelor endocrine și a sistemului nervos, prelungind viața activă.

Pentru a obține efectul urmărit, aceste exerciții trebuie făcute în anumite condiții. Astfel practicantul aflat la început sub permanentă observație a unui îndrumător trebuie să realizeze în fiecare dimineață cîteva minute de absolută relaxare musculară și psihică, culcat pe spate cu capul spre nord (pentru concordanța curenților bioelectrici umani cu axul magnetic al Pămîntului) sau stînd cu picioarele încrucișate în poziție orientală (pentru a avea o mai mare stabilitate cu un efort proporțional minim) pe un covor izolator sau din piele de animal (pentru a se izola de radiațiile straturilor Pămîntului, cunoscîndu-se azi influența nefastă a unor falii geologice) într-o atmosferă de liniște și concentrare mentală asupra acțiunii ce o execută.

După cîteva minute de asemenea odihnă, „pînă nu-și mai simte trupul“, se pot începe exercițiile. Acestea se execută treptat, fără excese, fără tendință de recorduri, oprindu-le la cea mai mică oboseală resimțită.

Din poziția descrisă mai sus se începe cu o respirație în trei faze: 1) o inspirație lentă, care umple progresiv virfurile plămînilor (prin extensia articulațiilor claviculelor, și umerilor), apoi regiunea de mijloc (prin dilatarea toracelui) și, în sfîrșit, baza plămînilor (prin refularea diafragmului care împinge organele abdominale în afară); 2) reținerea aerului în plămîni, după care urmează 3) expirația, executată de jos în sus, prin expulzarea aerului de la baze prin sugerea abdomenului, apoi stringerea coastelor și, în sfîrșit, eliminarea aerului din regiunea superioară pulmonară prin aplecarea capului înainte și convergența umerilor.

Aceste faze se execută cu durate și variabilități individualizate, dar în general sincronizate cu ritmul cardiac și anume: inspirația în 4 timpi, retenția aerului în 8-12 timpi, expirația în 4-6 timpi — alternativ pe o nară cu cealaltă — o dată sau de mai multe ori pe zi, după indicații și posibilități, dar la aceleași ore. Dificultățile respiratorii nazale, chiar cele mai mici, trebuie corectate cu avizul medical competent intrucit, după cum vom vedea, o defecțiune oricît de neînsemnată poate duce cu timpul la mari tulburări în tot organismul, chiar la cei care nu practică aceste exerciții sau practică alte tipuri de gimnastică.

Pe baza acestui stil de ritm respirator, practicat corect și îndelungat, se pot face apoi numeroase exerciții, statice sau dinamice, care au drept scop, în medicina yoghină, să înmagazineze „energia naturală“, nespecifică, din mediul înconjurător, pe care organismul, prin intermediul sistemului respirator general, o transformă în „energie vitală“ specifică iar prin intermediul sistemului nervos central o „dirijează“ în tot trupul sau mai accentuat în anumite organe. (După informațiile publicate în presă, aflăm că anumite exerciții din această categorie au fost integrate în programele de antrenament ale cosmonauților sovietici).

Codul yoghin la îndemîna tuturor

Dacă nu luăm în considerare unele cazuri excepționale, cînd după un antrenament îndelungat și asiduul unii oameni (celebrii fakiri) reușesc să-și controleze respirația, pulsul etc. vreme foarte îndelungată, oricare din noi, la orice vîrstă, are posibilitatea să dobîndească o energie psihosomatică extrem de valoroasă pentru activitatea fizică și intelectuală.

„Pneumoterapia“ (descrișă mai sus foarte sumar) a început să fie larg răspîndită, oficial, în multe țări din afara continentului asiatic. Tehnicile yoghine, dezbrăcate de credințele și ritualurile religioase care s-au suprapus, în cursul istoriei, medicinii asiatice tradiționale, se verifică din ce în ce mai mult prin metode științifice moderne. Astfel, s-a observat legătura dintre unele mici tulburări ale respirației nazale și marile tulburări ale plămînilor, inimii, aparatului digestiv, glandelor endocrine, variabile de la om la om, în funcție de activitatea lui, de organizarea sistemului său nervos etc. Bolnavii se tratează pe rînd la diferiți specialiști, fără să caute cauza inițială, ascunsă, și fără să știe, poate, de afirmația lui Pavlov: „Apariția bolii, cu simptomele ei caracteristice, nu constituie de-

butul, ci etapa tardivă a unei evoluții complexe și îndelungate“.

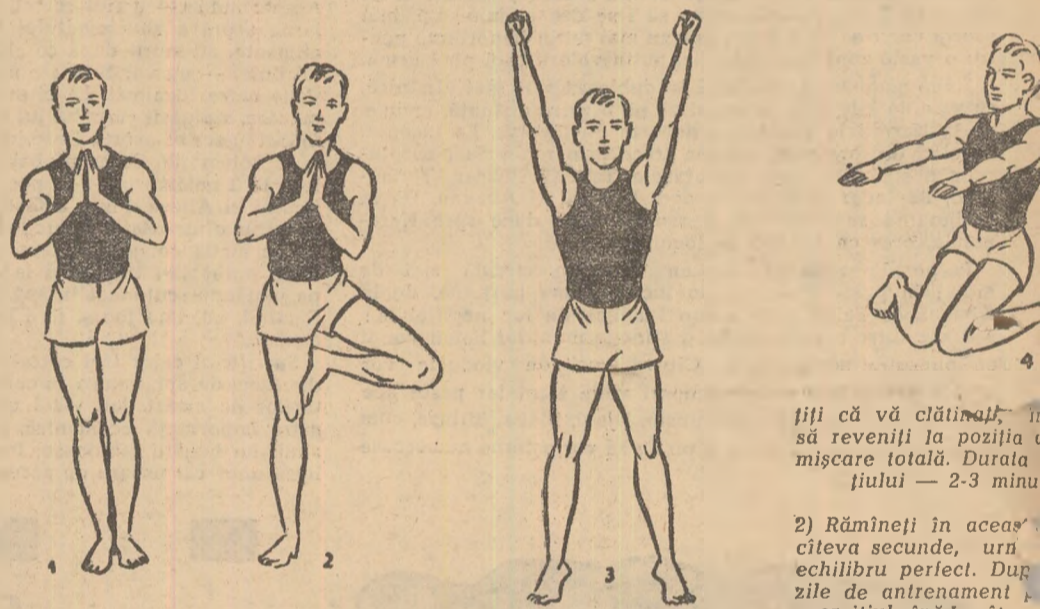
Observațiile medicinii moderne, verificînd și în sens invers principiile educației fizice yoghine, le fundamentează științific și le confirmă baza reală: corectarea micului defect al respirației nazale este o metodă în plus care poate determina nu numai prevenirea, ci și vindecarea sau ameliorarea atîtor tulburări grave. Iar problema poate căpăta o rezolvare de o mare amploare dacă analizăm coeficientul electric din aerul respirat. Academicianul Mikulin susține că un rol important în declanșarea excitațiilor favorabile sau nocive la oameni l-ar avea acțiunea bioelectrică a oxigenului ionic negativ sau pozitiv din aerul respirat.

Oamenii au plătit întotdeauna scump indiferența față de datele reale acumulate de ei înșiși, de-a lungul evoluției lor. La vechii egipteni zeul Ptah simboliza ciurma, fiind reprezentat cu un șobolan în mînă; și totuși au trecut mii de ani — și cîte sacrificii! — pînă să se constate științific rolul rozătoarelor în epidemiile care au bîntuit lumea. Tot așa, recentele și reușitele aplicări ale unor vaccinuri pe calea inhalatiilor nazale erau de mult practicate de vechii chinezi împotriva variolei. Legenda vechilor creștini despre „apa sfințită“ care nu „putește“ atunci cînd se trece o cruce de argint prin ea se întemeiază, desigur, pe o antică observație, azi verificată științific, că o cantitate mică dintr-o soluție foarte slabă de argint distruge repede microorganismele din apa stătută.

Pe măsură ce va trece timpul, cercetările științifice vor descoperi mecanismul intim, neurochimic, al concepțiilor yoghine. Practicarea lor este la îndemîna oricui vrea să le învețe.

Dr. I. N. Riga

Spitalul unificat pentru studenți București

1) Poziție orientală. Trunchiul cît mai drept, ochii așințiți asupra unui obiect oarecare. Nu vă gîndiți la nimic și stați ne-

mișcat ca în fața aparatului de fotografiat. Nu trebuie să aveți nici cea mai mică senzație de încordare. Dacă sim-

țiți că vă clătinați, în să reveniți la poziția de mișcare totală. Durata mișcării — 2-3 minute

2) Rămîneți în această poziție cîteva secunde, urmînd echilibrul perfect. După zile de antrenament exercițiul pînă la cîteva

3) Stringînd pumnii executați o mișcare le mîinile înainte apoi

CEL MAI GREU

Care este cel mai greu an din viața omului? Primul! Nu vă vine să credeți? Și totuși așa este! Iată și cîteva din dovezile în sprijinul acestei afirmații.

În cel dintîi an de existență, copilul are de înfruntat dificultăți incomparabil mai mari decît în tot restul vieții sale, inclusiv perioada bătrîneții. Să nu uităm că noul născut ia contact cu o lume cu desăvîrșire străină, în care i se pune o problemă fundamentală — aceea a supraviețuirii. Care sînt armele lui de luptă, care sînt mijloacele cu care izbuteste să ducă la bun sfîrșit această sarcină? Două, în principal: el știe să țipe pentru a vesti că-i e foame și are mușchii obrazilor și ai buzelor destul de dezvoltați pentru a putea suga laptele matern.

Dar în schimb cîte deficiențe! Noul născut este practic orb. Mai precis, el nu-și poate concentra privirea asupra unui obiect pe care să-l vadă în mod distinct și nu înregistrează decît marile diferențe de lumină. Nevoia de oxigen este de asemenea foarte presantă dar plămîni lui sînt, în primele zile, parțial aplatizați, deoarece în timpul existenței sale intrauterine el a căpătat oxigenul necesar din singele mamei. În schimb imediat ce vine pe lume, cantitatea de globule roșii — vehiculele oxigenului în organismul nostru — este considerabil mai mare decît la adult: aproximativ șase milioane pe milimetru cub. Tot din cauza nevoii de oxigen se produc și căscă-

turile atît de caracteristice lipsa de somn.

Rapiditatea cu care crește și este pur și simplu uluitoare ritm de dezvoltare fizică, la ar cîntări jumătate de tonă te o sută de metri! În ceea telectuală, dacă și-ar păstra mului an, toți oamenii ar

Ori ce ar spune părinții, de frumusețe — cel puțin o Phidias. Capul și abdomenul mari, bărbia e abia vizibilă ferioare sînt excesiv de sub de vedere fiziologic toate esteticii sînt profund justificate toate celulele nervoase constitui „minte“ lui pe o sionarea abdomenului se ex cat mare, unde se află și glicogen, substanțe de cale va căpăta prin alimenta O bărbie proeminentă l-ar și picioarele tot nu-i vor fo la ce bun ar avea proporții Spuneam mai înainte că

minunile
mece
fiziolo
și om

Cînd Wells l-a cunoscut pe Pavlov...

„...După aceea, am luat o gorilă. Operînd-o cu infinită grije și trecînd peste nenumărate dificultăți, am transformat-o în primul meu om. Am plămădit-o întreaga săptămână, zi și noapte. La acest animal, era necesar să plămădes în primul rînd creierul: multe trebuiau adăugate, multe schimbate... Am pierdut numeroase zile educînd apoi animalul — l-am păstrat cu totul timp de trei sau patru luni. L-am învățat rudimentele limbii engleze, i-am dat noțiuni asupra socotelilor, l-am deprins chiar să citească...”

Fragmentul de mai sus este extras din „Insula doctorului Moreau”, roman fantastic al lui H. G. Wells. Cînd această carte a văzut lumina tiparului, în ianuarie 1896, Wells era bine cunoscut marelui public datorită citorva povestiri și mai cu seamă a două romane de mare succes: „Mașina Timpului” și „Minunata Vizită”. La apariția „Insulei doctorului Moreau” o parte din critici și-au dezlănțuit atacurile, găsind lucrarea „sinistră, îngrozitoare, plină de orori violente”.

Ideea de bază era, din punct de vedere științific, interesantă. Doctorul Moreau, refugiat pe o insuliță izolată, efectuează acolo o serie de experiențe asupra diferitelor specii de animale, încercînd să le dea un aspect uman și, mai mult decît atât, o inteligență apropiată de cea a oamenilor. Pentru aspectul fizic, folosește metode perfecționate de chirurgie plastică. Pentru cea de-a doua parte, încearcă să opereze asupra creierului. Izbînzile lui sînt, însă, numai parțiale. Dacă, datorită iscusinței sale de operator, el izbuște să dea animalelor un aspect aproape omenesc, în schimb creierul lor nu reacționează întocmai după dorințele sale. Glasul omenesc este obținut prin operații asupra laringelui. Vocabularul animalelor este însă sărac, raționamentele lor infantile. O întimplare face ca iscusitul operator să fie ucis de propriile sale creații, și astfel, strădaniile sale vor fi definitiv pierdute.

Dincolo de aventurile captivante și de meșteșugurile întorsături ale întimplărilor din romanul său, Wells a înfățișat, prin intermediul lumii animalelor transformate în oameni rudimentari, un tablou grotesc al societății burgheze, în totalitatea ei. Pe de altă parte, în cartea lui Wells acțiunea se baza pe faptul că darwinismul, lichidînd pentru totdeauna legendele biblice, desființase prăpastia dintre natura omenească și animală. De aceea, în 1924, în prefața la cel de-al doilea volum al operelor sale, Wells denumea „Insula doctorului Moreau” — o grotescă teologică.

„În fața mea se află o carte remarcabilă”

Dacă Wells ar fi scris această carte cu 30 de ani mai tîrziu, este de presupus că el ar fi abordat su-

biectul într-un mod cu totul diferit. În 1896, creierul și funcționarea sa reprezentau o taină pentru oamenii cei mai bine informați ai timpului — printre care se putea număra și Wells. Nu trebuie uitat că acesta luase în 1889 diploma de „Bachelor of Science” la Universitatea din Londra, după ce studiasse — sub conducerea unor celebri savanți, ca Thomas Huxley sau Lockyer — probleme de biologie, anatomie comparată, științe fizico-chimice și altele.

Dar în 1927 Wells ia cunoștință în amănunt de lucrările lui I. P. Pavlov. Editura Universității din Oxford tipărește, în iunie al aceluși an, ediția engleză a culegerii de articole ale marelui fiziolog rus, intitulată „Experiența de 20 de ani în cercetarea obiectivă a activității nervoase superioare a animalelor. Reflexele condiționate”. Peste o lună, la 24 iulie 1927, Wells publică în ziarul „New York Times” un articol entuziast. Iată cum începe el:

„În fața mea se află o carte remarcabilă. Este intitulată „Reflexe condiționate”. Autorul ei este profesorul Pavlov. A citi această carte nu este lesne, dar a nu o citi nu ne este permis. Iar după ce o studiez ajung la concluzia — cel puțin eu am ajuns — că în sfîrșit a început să fie clar înțelesă acea misterioasă activitate care se petrece în circonvoluțiunile cenușii ale creierului”.

De fapt, Wells îl cunoștea pe Pavlov mai de mult. Cînd, în anul 1920, scriitorul englez a vizitat Uniunea Sovietică, el auzise despre lucrările marelui fiziolog rus — să nu uităm că acesta din urmă primise, încă în 1904, Premiul Nobel pentru lucrările sale din domeniul digestiei. Atunci, în 1920, Wells l-a vizitat pe I. P. Pavlov. „El m-a condus în clădirea enormă (povestește scriitorul englez), unde-și efectua experiențele, cu o armată nu prea numeroasă de ajutoare. Am văzut cîinii asupra cărora se făcuseră

Culegerea de articole despre reflexele condiționate, apărută la 6 ani după vizita sa în U.R.S.S., reprezintă deci confirmarea succesului experiențelor pe care Wells le văzuse cu proprii săi ochi.

Ultima întîlnire cu Pavlov

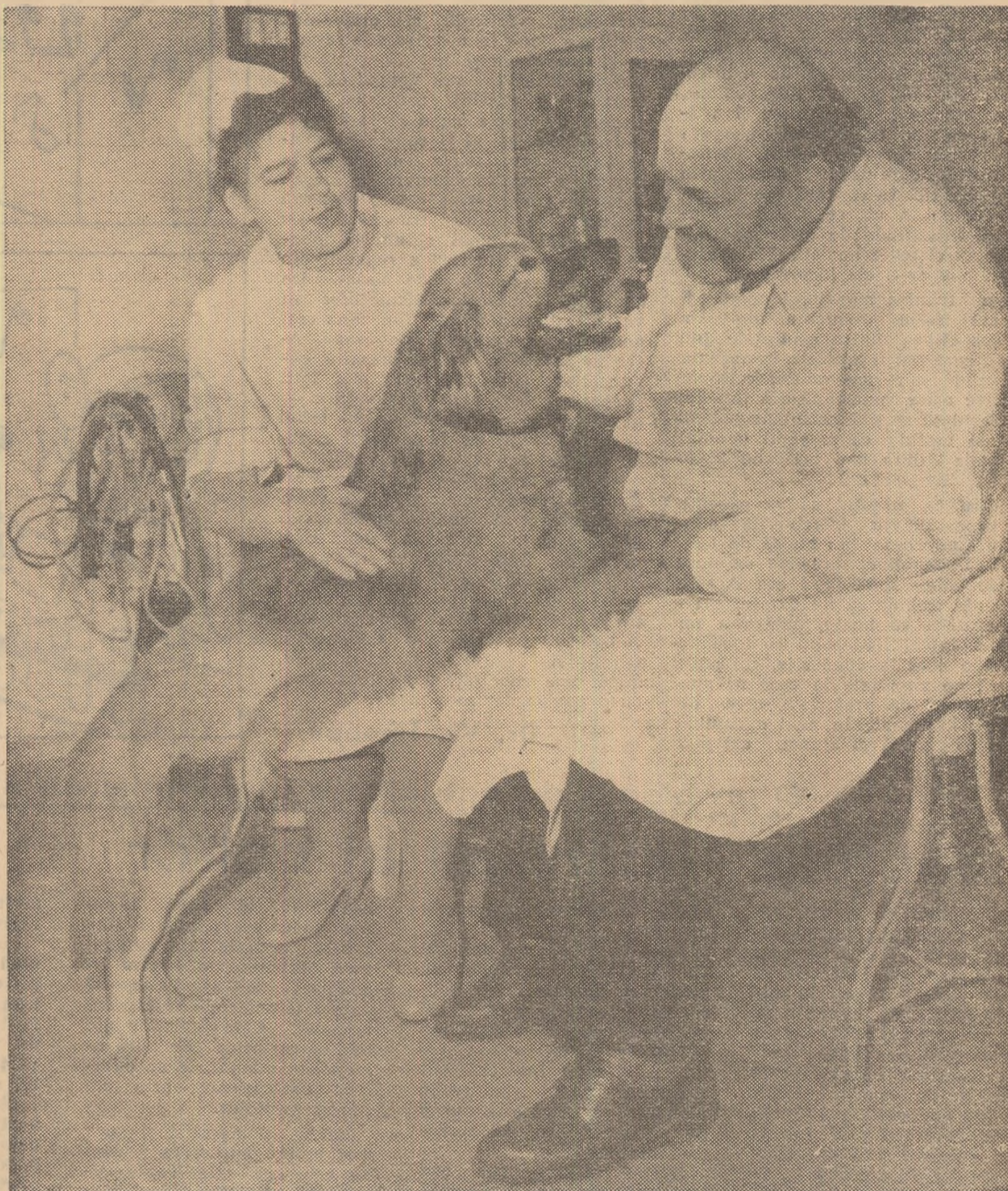
La 28 iulie 1934, în cursul unei alte vizite în Uniunea Sovietică, Wells întîlnește iar pe Pavlov, de astă dată în noul Institut al acestuia de la Koltuși. Wells se oprește în amănunt asupra acestei vizite.

„Cercetările care se desfășoară în noul Institut de fiziologie al lui Pavlov, lângă Leningrad, sînt printre cele mai semnificative studii biologice din lume. Acest Institut lucrează deja și continuă să se dezvolte rapid, sub conducerea întemeietorului său...”

„Bătrînul se simte minunat; ne-a condus — pe mine și pe fiul meu, — dintr-o clădire într-alta, cu pași vioi, vorbindu-ne cu înflăcărare despre noile sale lucrări în domeniul activității nervoase superioare”.

Să ne întoarcem la anul 1896. Atunci, Wells îi atribuia lui Moreau următoarele cuvinte: „Aspectul uman îl pot da, de pe acum. Dar cele mai mari dificultăți le întîlnim în ceea ce privește grefarea subtilă a creierului și darea unei noi forme acestui organ”.

Este uimitor faptul că, deși scrisă cu aproape 40 de ani înainte de a cunoaște lucrările lui Pavlov, în „Insula doctorului Moreau” se regăsește, la un examen mai atent, unele scilipiri și idei ce amintesc despre ideile marelui savant. De pildă, faptul că animalele repetă, zi de zi, o anumită „lege a lor” („Să nu mergem în patru labe; aceasta este legea. Doar sîntem oameni! Să nu vinăm alți oameni: aceasta este legea. Doar sîntem oameni!”), repre-

O experiență pe care n-a anticipat-o nici Wells: la Institutul central de traumatologie și ortopedie din Moscova, cîinele Bobok ține gîrlat o labă aparținînd altui cîine.

experiențe. Ei nu dădeau nicicum impresia unor animale chinute, mișcarea din coadă și se gudurau pe lingă el, cînd îi dezmierdă pe cap. Mi-a povestit despre ideile sale, străduindu-se să le exprime astfel încît să devină clare chiar și pentru nespecialiști”.

Într-un articol publicat atunci în „Daily Telegraph”, Wells scria: „Blocada noastră i-a izolat de literatura universală, la ei nu se găsesc aparate noi, nici hîrtie, lucrează în laboratoare neîncălzite. Este uimitor că își continuă cercetările, dar așa este. Pavlov întreprinde studii extraordinare, pe măsura virtuozității sale, în domeniul activității nervoase superioare a animalelor”.

zintă, de fapt, o formă de fixare a reflexelor prin intermediul cuvîntului. Mai tîrziu în cursul romanului, pierderea bunelor deprinderi o dată cu scurgerea timpului, în lipsa „întăririi” lor, corespunde deosebit de bine concluziilor științifice legate de învățătura lui Pavlov.

Coincidențe? Mai curînd fructul cunoștințelor teoretice în acest domeniu, care pe marele scriitor englez l-au condus către compunerea unei cărți fantastice cu o serioasă fundamentare științifică.

Dr. Leonid Petrescu

Dr. C. S.

Înălțîndu-vă pe virțuri. Reveniți în poziția inițială. Mișcările se execută lent și sînt însoțite de inspirații și expirații adînci.

4) Din poziția 3 aplecați-vă încet, unind genunchii pînă rezați poziția din desenul alăturat. Pentru începători se recomandă 1-2 exerciții de acest fel.

5) Figura se realizează din poziția culcat pe spate și se repetă de 2-3 ori. Amintim încă o dată că și acest exercițiu se execută fără grabă și că e eficient numai atunci cînd nu simțiți încordare sau oboseală.

(Din „Znanie-Sila”)

AN DIN VIAȚĂ

lui și care nu indică

în primul an de viață și-ar menține acest de cincizeci de ani el vea o înălțime de pesteze dezvoltarea inantasticul ritm al pri-niște supra-Einsteini...scut nu este un model noanele clasice ale lui: disproporționat de orele superioare și in-scurte. Dar din punct abateri de la regulile în craniu se găsesecnefalului, care vor întreagă. Hiperdimen-erîn existența unui fi-site de fier, grăsimi revoic dar pe care nu e de cîteva săptămîni. ca de la supt. Brațele cele dintîi luni, așa că e?

intelectual al primului său an de viață fiecare om ar ajunge un geniu științific. Într-adevăr puțini sînt cercetătorii cu rezultate atît de mari într-un interval atît de scurt: la șase săptămîni sugarul își începe experiențele de emiteră a sunetelor — gungureala. Cu mari eforturi el își coordonează mușchii vorbirii, adică cei ai buzelor, limbii, vătului palatin și laringelui. Pînă la vîrsta de trei luni copilul obține un mare succes, deoarece după tîmpul plînsului său mama înțelege dacă e vorba de foame, supărare sau o mare durere.

Plictisit de contemplarea tavanului, el începe să investeze neobosit mediul înconjurător, găsind lucruri față de care ia poziție: unele îl amuză, altele îl plictisesc, altele îl scot din sărite.

Cînd ajunge pe la a opta lună copilul este capabil să recunoască un număr de cuvinte pe care le aude. Cu prețul unui efort fantastic, el reușește pînă la urmă să pronunțe pe cel mai important dintre toate: MAMA.

După nouă sau zece luni de viață, el știe să se țîrască bine și, dacă se țîne de ceva, să stea în picioare. A mai învățat să ducă mîna la gură, gest deosebit de însemnat pentru autohrănire. A mai învățat multe. În primul an de viață s-a transformat dintr-un mio sălbatic urlător, într-un membru civiliztat al familiei umane.

ar progresa în ritmul

Masajul — un mijloc de călire a organismului

Însăși originea termenului — „masaj” derivă din cuvântul arab „mass”, care înseamnă „a frământa” — arată că ne aflăm în fața unui străvechi procedeu terapeutic pe care l-a preluat și perfecționat medicina modernă.

Practicat în incintele băilor publice de către persoane lipsite de orice calificare profesională, care se bizuiau doar pe forța lor herculeană, masajul a ajuns să fie privit cu oarecare teamă de către mulți profani, ca o „tehnică a brutalității”. Vă mai amintiți, desigur, de una dintre comediiile lui Charlie Chaplin, în care „pacientul” Charlot fuge îngrozit pentru a scăpa din „labele” unui inaseur la o baie publică.

În realitate, masajul științific exercită o serie de acțiuni care îl indică drept un mijloc fizic de prim ordin pentru regenerarea și tonifierea organismului. Printre ele amintim ameliorarea circulației sanguine și limfatice și în felul acesta a nutriției organelor masate, stimularea rezorbției infiltratelor și exsudatelor, activarea metabolismului local și general care contribuie la dezagregarea produselor de uzură din organism, tonifierea mușchilor, calmarea sistemului nervos periferic și central. În fine, masajul are și efecte dezintoxicante după mari eforturi fizice și psihice, contribuind la eliminarea substanțelor toxice produse prin activitatea celulelor musculare și nervoase.

Trebuie cunoscută însă și contraindicațiile masajului. Astfel nu este bine ca el să se aplice în: boli infecțioase, pentru a nu extinde infecția în organism; în inflamațiile și infecțiile locale ale pielii (furunculoze, piodermita etc.), ale oaselor și articulațiilor; în tuberculoza osoasă; în ateroscleroză, din cauza tensiunii arteriale care poate fi urcată prin masaj; în flebite și tromboze venoase recente; în ulcere gastro-duodenale și intestinale de orice natură; în cancer și toate hemoragiile recente, oriunde ar fi ele localizate.

Cum tehnica masajului poate fi aplicată și la domiciliu, înfățișăm mai jos câteva dintre metodele de masaj, care pot fi aplicate în absența medicului sau maseurului calificat de către orice persoană din familie. Va trebui să se țină seama în primul rând de faptul că masajul general nu poate dura mai mult de 30-40 minute.

Pentru ca masajul să se execute mai ușor se vor întrebuința substanțe alunecoase ca: pudră de talc, vaselină, lanolină, grăsime de porc sau de oaie, unt topit etc. Aceste substanțe trebuie să fie curate, chiar sterile dacă se poate, pentru a nu produce infecții. Masajul se face de regulă o dată la două zile, cel mult o dată pe zi. Orele la care se masează sunt, de preferință, cele de dimineață, numai în mod excepțional după masă și atunci, cel mai

devreme, două ore după luarea mesei.

Manevrele cele mai des folosite în tehnica masajului sînt de cinci feluri și anume:

1. NETEZIREA, manipulația cu care începem masajul și care se va intercala și între toate celelalte manevre, se face fie cu palma mîinii întinse, fie cu două degete (degetul mare și cel arătător), fie cu dosul mîinii și cu degetele îndoite (masaj pieptene).

2. FRĂMÎNTATUL sau „petrișajul” se face și el fie cu palma, fie sub forma unei compresiuni, ca o stoarcere întreruptă, fie cu două degete (mare și arătător) de la fiecare mîină, fie sub forma unei ciupiri care se execută cu două sau trei degete (degetul mare, arătător și mijliu).

3. BATEREA este o manieră prin care se obține o excitație mai intensă a țesuturilor și se execută cu palma mîinii întinsă sau puțin îndoită, cu dosul mîinii, cu pumnul sau cu virfurile degetelor.

4. FRICTIUNEA se face cu virfurile degetelor arătător și mijliu iar în cazul fricționării unor regiuni mai întinse cu rădăcina mîinii. Virfurile degetelor nu trebuie să alunecă pe suprafața pielii, ci vor face mișcări mici, verticale și orizontale, pentru a pune în mișcare și straturile profunde ale pielii.

5. VIBRAȚIA sau zguduirea se execută cu degetul mare, cu două degete, cu palma, cu o singură mîină sau cu două mîini și constă în compresiuni tremurătoare, executate în cursul celorlalte manevre de masaj.

Părțile periferice se masează înaintea regiunilor trunchiului. De obicei, masajul unei regiuni va debuta printr-o „netezire” a regiunii din apropierea locului de masat. De exemplu, la masajul articulațiilor se va începe cu regiunea din zona respectivă mai apropiată de inimă. Această înseamnă că la masajul genunchilor vom netezi mai întâi coapsele, la labele picioarelor — gambele, la cot — brațele, la mîini — antebrățele iar la masajul capului vom netezi mai întâi ceafa.

Apoi se trece la masajul propriuzis al organului asupra căruia vrem să acționăm. Și aici se aplică mai întâi manevra netezirii, după care vor urma frământările și fricțiunile. Între frământări și fricțiuni intercalăm iar netezirea, de asemenea și între fricțiuni și batere. După fricțiuni și batere ne apropiem de sfîrșitul masajului făcînd câteva vibrații, după care vom încheia, întotdeauna, cu o nouă netezire a pielii.

Dr. Vs. Tihonov

O problemă de actualitate în apropierea sezonului cald

Insectele — cărauși ai bolilor

Față de insecte, noi, oamenii, sîntem de curînd veniți pe pămînt: abia de vreo 400 000 de ani. Insectele se găsesc aici de 40 sau 50 milioane de ani. Iar numeric, în timp ce specia umană este singură printre celelalte animale, insectele numără peste 1 500 000 de specii. Dintre cele 300 de familii principale de insecte, 113 sînt folositoare oamenilor, 116 sînt dăunătoare iar 76 cuprind în același timp și specii folositoare și specii distrugătoare.

Prima observație științifică asupra relațiilor dintre insecte și maladii datează din 1498, cînd Knut de Aarhus (Danemarca) a arătat că ciurma este precedată de obicei de frecvente schimbări ale climei în timpul verii — apariția ceții și a ploii — și înmulțirea exagerată a muștelor. În secolul al XVI-lea medicul italian Mercurialis a observat că muștele sînt o atracție deosebită pentru victimele ciumei și că plasîndu-se apoi pe alimente provoacă apariția de noi îmbolnăviri. Este prima demonstrație a rolului insectelor ca vectori ai bolilor, deși Mercurialis credea că muștele nu

sînt „cărauși”, ci chiar agenți ai pestei.

Abia în 1900 s-a precizat că insectele constituie un mijloc de diseminare a bolilor infecțioase prin faptul că ele sînt „gazde intermediare” și vectori ai microbilor. Astăzi se știe că insectele pot transmite mult mai multe maladii ca oricare alt grup de organisme vii, cu excepția... omului însuși.

Dintre insecte, cea mai populară este musca. Ea este un agent vector din prima și pînă în ultima zi a vieții sale. Pentru a evalua mai bine pericolul pe care îl reprezintă muștele, oamenii de știință au calculat numărul urmașilor unei singure perchei de muște în perioada caldă a unui an: șapte generații de urmași cu un total de 5 598 720 000 000 indivizi.

Din fericire, nu toți acești urmași trăiesc dar chiar cei rămași în viață pot constitui un real pericol pentru sănătate. Dintr-un loc în celălalt, muștele pot ajunge în numai câteva clipe, iute de aripi cum le știm cu toții. Ele lasă pe mîncărurile noastre milioane de microbi și virusuri al unor boli redutabile ca fe-

bra tifoidă, dizenteria, hepatita epidemică, paralizia infantilă, toxiinfecțiile alimentare, tuberculoza, holera și amibiaza. Tot așa transportă musca și ouăle de viermi intestinali. Cam jumătate din totalul cazurilor de boli infecțioase intestinale se datoresc contaminării prin acțiunea muștelor.

Rețeta numărul 1 și cea mai bună împotriva muștelor este curățenia. Toate alimentele trebuie acoperite sau închise în dulapuri, răcitoare sau frigider. La bucătărie sau cămară este necesară instalarea sitelor metalice sau din tifon. Aceeași grijă și pentru locurile unde se depozitează gunoaiile și resturile menajere, pentru closete etc.

Insecticidele, hîrțile lipicioase și rondelele otrăvite pot folosi ca măsuri de completare dar nu ca măsuri principale.

Țînșarul, cunoscut îndeobște ca transmitător al malariei, mai are și alte „specialități”. El poate fi în egală măsură vectorul encefalomielitei, cărbunului (dalac, antrax, „buba neagră”) și al

altor boli care se întîlnesc în regiunile tropicale.

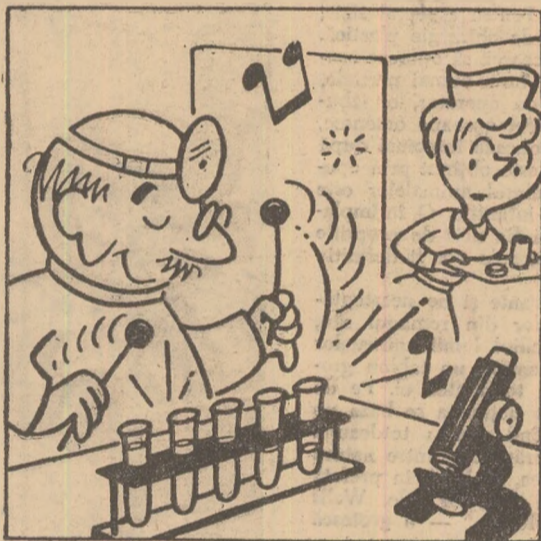
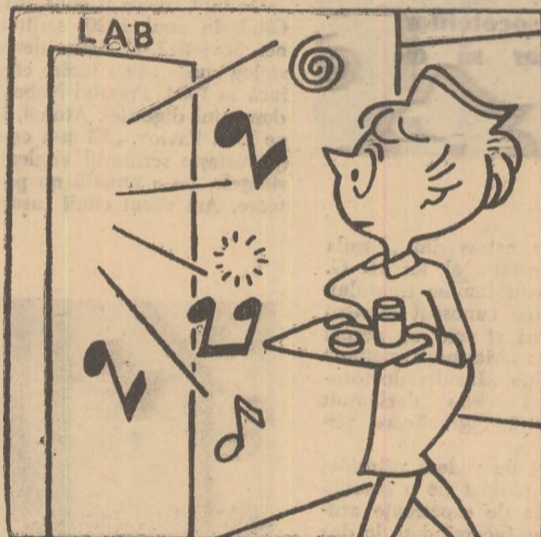
Puricele obișnuit este în mod normal inofensiv dar în perioadele de epidemie poate transmite ciurma bubonică. Puricele șoarecelui este agentul vector cel mai comun al pestei bubonice și al tifosului naurin.

Ploșnița poate fi agentul vector al unor boli ca tuberculoza, lepra, cărbunele etc. Păduchele transmite tifosul exantematic, febra de cinci zile (febra de tranșee) și febra recurentă epidemică. Este posibil ca această insectă să fie în egală măsură transmitătoarea tifosului naurin.

Gîndacii, ca și alte multe insecte, pot constitui de asemenea transportori de boli infecto-contagioase. Ei pot aduce uneori bacilul tuberculozei, altelei microbi ai supurațiilor, febrei tifoide, dizenteriei, dalacului etc.

Pentru distrugerea acestor insecte este valabilă în primul rînd rețeta curățeniei indicată la capitolul muștelor. În plus, pentru fiecare insectă în parte sînt necesare măsuri specifice.

Dr. R. M. Marzeev

Esculap răspunde...

ANTON POPESCU-București: 1) Vom publica într-unul din numerele noastre viitoare la cererea dv. și a altor cititori, un regim alimentar pentru suferinții de obezitate. 2) Concentrația normală a colesterolului în sînge (colesterol total) este de 150-200 mg%. Colesterolul crește cu vîrsta, la bărbați mai ales pînă la 50 de ani, la femei mai ales după 50 de ani. 3) Concentrația normală de zahăr (glucoză) în sînge (pe nemîncate) este de 80-100 mg%. 4) Cea de uree este de 20-40 mg%.

NARCIS-Cluj: 1) Situația pe care o prezentați dv. este destul de serioasă, astfel încît considerăm că un examen medical complex este absolut necesar. 2) Pentru hemoragiile nasale pe care le aveți trebuie să faceți de asemenea o serie de analize și examene (timpul de sîngerare la coagulare, număratoarea trombocitelor, tensiunea arterială) pentru a se putea preciza cauza lor, precum și un examen O.R.L. 3) Celelalte tulburări pe care le acuzați (durerile de cap după orice consum de băuturi alcoolice, nevoia de somn permanentă etc.) pot fi de asemenea în legătură cu afecțiunea generală pe care o aveți și pe care numai un consult medical o va putea diagnostica.

UN SUFERIND-Giurgiu: În alimentația unui bolnav de ateroscleroză trebuie evitate alimentele ce conțin colesterol în cantități mai mari ca: gălbenuș de ou, creier, ficat, inimă, rinichi, pește gras, afumat și conservat, grăsimile animale (untură, slănină), unt, smîntînă, caimac, brînzeturile fermentate, vinat și alte mîncăruri gătită cu multe ouă și grăsimi. Nu sînt contraindicate alimente care conțin mici cantități de colesterol ca brînză dulce de vacă, iaurt, lapte bătut și chiar lapte, pe care le puteți consuma fără teamă.

CHIȚORAN V. GHEORGHE-Ploștina (Baia de Aramă): 1) Pentru problemele care vă interesează vă recomandăm să citiți lucrarea „Probleme de cibernetică în biologie și medicină” de V. D. Moiseev, apărută în traducere românească în Editura medicală. Cartea este scrisă într-un stil simplu și curgător și se adresează în egală măsură personalului medical și maselor largi ale populației preocupate astăzi de problemele atît de noi și de actuale ale ciberneticii. 2) Vom publica sfaturile pe care le solicitați.

E. WAGNER-Jimbolia: 1) Acneea necrotică este într-adevăr o boală care evoluează în pusee, cu perioade de recrudescență în lunile calde. O dată cronicizată, vindecarea ei este mai dificilă. Ați încercat razele X? 2) Pentru a combate mirosul neplăcut al cepii puteți folosi o apă de gură din comerț, bomboane CIP sau următoarea formulă: esență de mentă 2g + esență de badiana 1g + t-ra benzoe 1g + alcool 80°-100 cc. D.S.: 20-25 picături la 1/2 pahar de apă.

F.E.-Timișoara: 1) Atît Hematodimul cît și Antideprinul, medicamente indicate în starea dv. trebuie administrate sub supraveghere medicală. Hematodimul duce la o rapidă ameliorare a stării generale, avînd un efect tonic și stimulent. Sub influența Antideprinului se modifică ansamblul vieții afective, se restabilește o bună dispoziție, reapare dorința de viață și de muncă, somnul regulat și pofta de mîncare, dispăre neliniștea și se restabilește sociabilitatea. 2) Considerăm că numai autosugestia nu poate da rezultate în cazul dv., de aceea vă recomandăm să apelați cu toată încrederea la medicament.

R. AMIAN-București: Nu este vorba de o boală ereditară. În ce privește tratamentul, după cum v-ați convins și dv. atît cel medical cît și cel chirurgical sînt încă probleme spinoase. Citiți și articolul publicat în pagina medicală din nr. 22/1964.

BRUMĂ I.-Bacău: 1) Încercați un tratament cu Madiol 2-3 comprimate pe zi supte în gură, precum și indicațiile date în răspunsul anterior. 2) Fără îndoială că situația se va ameliora definitiv numai cînd veți începe un ritm de viață regulat fără „pauze” atît de lungi.

S.V.-Lipova: Am mai arătat că în tratamentul aerofagiei un rol înportant îl joacă voința de a NU înghiți aer. Ca regim alimentar se recomandă o dietă săracă în celuloză, care reduce formarea de gaze de fermentație. Se vor lua laxative de tipul uleiului de parafină, o lingură seara la culcare, chiar dacă scaunul e normal; cărbune animal 0,50 g după mese; ceaiuri de mentă, de mușetel sau de sunătoare între mese. Nu se va bea apă în timpul mesei. Mîncăți încet, mestecînd bine. După mesele principale veți sta culcată pe partea dreaptă 10-15 minute.

Drumuri de primăvară

După o escală de numai câteva zile la București, unde sosisem dintr-un turneu în R. D. Germană, la începutul lunii mai mi-am pregătit din nou bagajele, ținta călătoriei fiind Uniunea Sovietică iar obiectivul — susținerea unor roluri în opere și a unor concerte în fața unui public care-mi este familiar, apropiat. Am avut bucuria de a mă afla în mai multe rânduri printre spectatorii sovietici și de fiecare dată m-a impresionat dragostea acestora pentru muzica de operetă, gen care în U.R.S.S. este la fel de îndrăgit ca și la noi. De asemenea, mi-a fost foarte plăcut să constat că lucrări ale compozitorilor noștri, incluse în programele mele, au fost primite pretutindeni cu deosebit interes.

Primul popas: Kiev, capitala Ucrainei Sovietice. Aci am interpretat rolul Mister X din „Prințesa Circului”, pe scena Teatrului de operetă și comedie muzicală „Derjavin”. Chiar din momentul apariției am fost întâmpinat cu ropote de aplauze iar după ce am cântat celebra arie „Doi ochi ca-n basme” — în limba rusă, ca de altfel întregul rol, între public și scenă s-a creat acel fluid inefabil, care s-a menținut pînă la sfîrșitul spectacolului.

Dintre parteneri, cu care mă întâlneam pentru prima oară, mi-au plăcut în mod deosebit soprana S. Nikitenko, posesoare a unei voci frumoase și avînd o prezență scenică agreabilă și cuplul comic format din T. Timoško și D. Șevčov. Conducerea muzicală a fost asigurată de sensibilul și autoritarul dirijor E. Hinkis.

Tot la Kiev am susținut, alături de orchestra Filarmonică din localitate, un concert de arii din opere clasice și românești, care, asemeni spectacolului amintit, s-a bucurat de succes.

Mi-a făcut o plăcere deosebită vizionarea operetei „Inima Balticii”, o nouă lucrare a cunoscutului compozitor K. Listov, inspirată din viața romantică și plină de peripeții a marinarilor.

Următorul punct pe agenda turneului, Tallin. Bătrina capitală a Estoniei ne-a întâmpinat cu vegetația ei splendidă și luxuriantă, cu cetățile sale datînd de peste o mie de ani și pe care autoritățile le ocrotesc cu o pasiune demnă de toată stima. Orașul are o intensă viață culturală și un admirabil teatru muzical,

în care au loc, alternativ, spectacole de operă și operetă. Primul contact cu publicul estonian mi l-a prilejuit rolul Danillo din „Văduva veselă” de Lehar. Învățarea rolului în limba estonă, într-un timp extrem de scurt, mi-a solicitat un efort deosebit. El a fost însă răsplătit cu prisosință și nu mică mi-a fost satisfacția cînd spectatorii au aplaudat frenetic fiecare arie și duet, fiecare replică. Același sentiment l-am resimțit la rîndul meu cînd, cu ocazia unei conferințe de presă, am putea discuta în românește cu scriitorul A. Kurtna, care posedă destul de bine limba noastră și care a tradus în estonă „Oameni și jivine” de Lucia Demetrius, iar acum pregătește pentru tipar romanul „Setea” al lui Titus Popovici.

În răgazul pe care l-am avut între spectacolul amintit și un concert am vizitat câteva din monumentele importante ale orașului, printre care catedrala și parcul construit în timpul domniei lui Petru cel Mare în mijlocul căruia se află Casa Ziariștilor și Clubul Artiștilor. De asemenea, am luat contact cu René Hammer, directorul teatrului de operă, care și-a exprimat dorința de a pune în scenă opereta „Lăsați-mă să cînt”, invitîndu-mă totodată, împreună cu o solistă, la premieră. Vizionînd spectacolul cu opera „Othello” de Verdi am fost puternic impresionat de montare și concepția regizorală, plăcîndu-mi în mod deosebit deținătorul rolului titular, tenorul Korasc și baritonul Tiit Kuusik, care l-a interpretat pe Iago cu o rară forță de expresie. Regia aparține distinsului director

de scenă Paue Mägi, artist de mare fantezie și bogată cultură.

Am părăsit frumosul oraș eston, cu oamenii săi calzi și prietenoși, continuîndu-mi turneul la Leningrad, pe care l-am vizitat de mai multe ori și de care mă leagă amintiri de neuitat. Reapariția în fața publicului orașului de pe Neva a stîrnit același interes pentru muzica noastră, sala mare a Filarmonicii fiind plină pînă la refuz la recitalul care cuprindea lieduri și arii din opere și operete. Piese românești au suscitât un interes deosebit, aria din „Plutașul de pe Bistrița” fiind bisată, ca de altfel și alte lucrări de Dima, Brediceanu, Dendrino. O mențiune specială pentru acompaniamentul subtil și sensibil realizat de pianistul Alexandr Liublinski.

Ultimul popas a fost la Moscova. Am regăsit marea capitală în aceeași efervescență ce-i este caracteristică și parcă mai frumoasă, mai tînără în începutul de primăvară.

Am revăzut locuri care-mi erau de mult cunoscute și am vizionat o izbită operetă, intitulată „Troica minunată”, muzica aparținînd compozitorului gruzin G. Sabatze iar direcția de scenă cunoscutului regizor Kandelaki. Subiectul lucrării este brodat pe canavaa peripețiilor a doi tineri gruzini trimiși la Moscova pentru a studia medicina. Contrar dorinței părinților și conform chemării lor unul se înscrie la Institutul de teatru, celălalt la Conservator, la clasa de compoziție. Venind să vadă cum se pregătesc viitorii discipoli ai lui Esculap, părinții rămîn nedumeriți, dar pînă la urmă lucrurile se lămuresc și totul se termină cu bine. Muzica operetei este frumoasă și puternic ancorată în intonațiile cîntecului popular gruzin.

I.L.-18 ne-a purtat apoi spre patrie. Din nou acasă, în mijlocul preocupărilor zilnice de director al Teatrului de Stat de Operetă, de cîntăreți și regizor. Pe agenda de lucru, la loc de frunte, montarea noii opere românești „Tîrgul de fete”, a cărei premieră va fi prezentată în cinstea celei de a 20-a aniversări a eliberării patriei noastre.

Ion Dacian
Artist emerit

Convorbire cu

Emil Ghilels

În timp ce mă îndreptam spre locuința lui Emil Ghilels mi-am amintit de o emoționantă întâlnire de acum cîțiva ani a studenților Conservatorului din Moscova cu pianista Marguerite Long care, atunci cînd a venit vorba despre concertul nr. 2 pentru pian de Saint-Saëns, a exclamat: — Dumneavoastră îl aveți pe marele Ghilels, interpretul ideal al acestui concert!

Imi aduc aminte că prin 1930, Ghilels, pe atunci un adolescent de șaisprezece ani, a obținut premiul I la concursul pianistilor din U.R.S.S., uimind juriul prin virtuozitatea sa. El a dobîndit apoi laurii concursurilor internaționale de la Viena și Bruxelles.

Arta monumentală a lui Ghilels, maniera sa energică, voluntară, claritatea cu care exprimă ideile, fac ca interpretarea sa să fie foarte accesibilă marelui public.

Ce volum de muncă i-a solicitat pianistului pregătirea ciclului în cadrul căruia a executat pe rînd toate concertele pentru pian și orchestră de Beethoven! Nu mai puțin remarcabil a fost și al doilea ciclu, „Istoria sonatei pentru pian”, care includea lucrări ale maeștrilor sonatei din toate timpurile.

„Și iată-mă în fața celebrului pianist. Ambianța e plăcută, destinsă.

— În ce țări veți concerta anul acesta?

— În Iugoslavia, în Cehoslovacia. La toamnă voi face un turneu în Italia, iar spre sfîrșitul anului voi pleca pentru a cincea oară peste Ocean, în S.U.A. și Canada.

— Ce lucrări cuprinde noul dv. repertoriu?

— Deocamdată, e greu să precizez dar aș dori să includ noutăți muzicale interesante. În Cehoslovacia, de pildă, am fost rugat să cînt „Concertul” de Francis Poulenc, cunoscut în U.R.S.S. sub titlul de „Pastorală”. Această lucrare, scrisă pentru clavicin n-a mai fost cîntată niciodată în Cehoslovacia. Voi fi fericit să prezint auditorilor mei noile compoziții ale muzicienilor sovietici. Pe lângă Prokofiev și Șostakovič, interpretez adesea din Hacıaturian, Kahalevski, Babadjanian, Weinberg și mulți alții.

— Turneele concertistice reprezintă doar un aspect din activitatea dv. Ca profesor la Conservatorul din Moscova ce ne puteți spune?

— Am început să predau la conservator încă în anii războiului. De atunci au absolvit multe promoții de studenți. Printre studenții mei actuali se află și talentata Irina Smorodina. În clasa mea își fac stagiul și pianisti străini.

— Ce așteptați de la viitoarele călătorii?

— Noile cunoștințe, curiozitățile marilor orașe, cultura și arta altor popoare constituie întotdeauna o sursă de îmbogățire spirituală. Am mulți prieteni printre artiști, mai ales printre muzicieni, și voi fi fericit să întîlnesc noi auditori, să-mi fac noi prieteni printre muzicienii din Europa și de dincolo de Ocean.

L. Fedorova

„Minut vesel” din noul spectacol al muzic-hall-ului din Moscova

Turnee, turnee...

Turneul teatrului M.H.A.T. din Moscova în capitala britanică a constituit tema nr. 1 a ziarului englez iar spectacolul cu „Suflete moarte” de Gogol n-a adevărat eveniment în viața culturală a țării — scrie revista „Sovetskaia kultura”. Repertoriul turneului a mai cuprins „Livada cu vișini” de Cehov și „Orlogiul Kremlinului” de Pogodin. Piesa lui Pogodin a adus pentru prima

oară pe scenele londoneze figura marelui conducător al Revoluției, Vladimir Ilici Lenin. „Nici un alt teatru sau trupă teatrală din lume n-a fost primită cu mai mare plăcere în Anglia ca artiștii M.H.A.T.-ului” — a declarat în seara premierei Peter Hall, conducătorul lui Royal Shakespeare Company.

★

Peste treizeci de mii de spectatori din R. F. Ger-

mană au asistat la spectacolele date de un grup de balerini de la „Bolșoi Teatr”. Iubitorii de balet din orașele Stuttgart, München, Hannover, Wolfsburg, Köln, Mannheim, Baden-Baden ș.a. au avut ocazia să admire frumoasa artă coregrafică sovietică, asistînd la spectacole ce au inclus fragmente din „Lacul lebedelor” (actul I) și „Spărgătorul de nuci”, „Raymonda”, „Don Quijote”.

La ce lucrează

IGOR MOISEEV: Cunoștința cu cultura coregrafică a diferitelor popoare pe care ne-au prilejuit-o turneele din ultima vreme se va oglindi în curînd în noul nostru program. Acesta va include dansuri din Europa Occidentală și America; de pildă o tarantelă italiană, un tango argentinian, scene din viața unui mare oraș portuar și altele. Vrem să redăm mai ales impresiile culese de artiștii ansamblului în timpul ultimei noastre călătorii peste hotare, viața și obiceiurile locuitorilor din orașele Americii văzute cu ochii unor oameni sovietici. Aceste impresii vor fi exprimate prin mijloacele artei coregrafice într-o suită de scene coregrafice cu subiect.

Pentru prima oară în istoria ansamblului vom prezenta spectatorilor un număr consacrat laboratorului nostru de creație, înfățișînd procesul nașterii unui dans de la primele repetiții pînă la forma sa finală. Noul program va fi vizionat nu numai de moscoviți ci și de locuitorii altor orașe sovietice, unde vom da spectacole în lunile următoare.

ARKADI RAIKIN: Colectivul Teatrului de miniaturi din Leningrad trăiește o perioadă de muncă deosebit de încordată. Seara jucăm spectacolul jubiliar „Am împlinit 25 de ani” iar ziua repetăm un nou spectacol. Se va numi „Vrăjitorii trăiesc printre noi” și include o serie de miniaturi dispartate, în care fantasticul se îmbină cu realul. Cu ajutorul unor procedee ingenioase și originale ne străduim să ridiculizăm birocratismul, mistificarea și alte vicii. Acțiunea spectacolului se desfășoară în locuri diferite: într-un colhoz, într-o instituție, în cămine studențești. Autorul său este dramaturgul leningrădean A. Hazin iar regizorul lui A. Tutîșkin, artist emerit al R.S.F.S.R. Muzica a scris-o compozitorul A. Eșpai.

Premiera spectacolului va avea loc în luna iunie.

IA SAVVINA: Mi-am făcut debutul la teatrul studentesc al Universității „Lomonosov” din Moscova. Și deși activitatea mea din ultima vreme e legată de teatrul „Mossoviet” și de cinematografie, unde am interpretat roluri foarte interesante (în filmele „Doamna cu cățelul”, „Șioasa”, „Păcătoasa”) sînt bucurioasă că mă mai număr și azi printre membrii trupei studențești care mi-a prilejuit primii pași în artă. Cred că în curînd voi juca din nou în spectacolele teatrului de la „Lomonosov”. Pe scena „Mossovietului” interpretez rolul eroinei principale din „Nora”, „Șoseaua Leningradului”, „Conștiința” — o dramatizare după un roman de D. Pavlova. De asemenea o voi intruchipa pe Sonia din „Crimă și pedeapsă” de Dostoievski, în spectacol pe care-l pregătește teatrul, ca și pe Nina Zarcinaia din „Pescărușul” de Cehov, în cadrul unei emisiuni a televiziunii leningrădene (regizor A. Belinski).

Desigur, n-am renunțat la profesia mea inițială, aceea de ziarist. Televiziunea a transmis nu de mult montajul meu consacrat scriitoarei Vera Pavlova. Aș vrea să scriu despre contemporanii noștri, despre interesanții și talentații oameni de artă.

IN JURUL LUMII

In îndepărtata

Thailandă

Obişnuţi cu vremea rece care a predominat primăvara aceasta în Europa, în primul moment după ce am coborît pe aeroportul din Bangkok ne-am clătinat, izbiţi de un val de aer încins. Cu toate că încă la Moscova ne pregătisem în vederea întâlnirii cu necruţătorul soare din sud, zăpuşeala de nedescris ne-a luat prin surprindere. Seara, la hotel, ne-am notat impresiile din cursul zilei înscriind în blocnotes cel dintîi semn de întrebare: cum pot trăi oamenii într-o asemenea arşiţă? În zilele următoare acest prim semn de întrebare a fost urmat de multe altele, pe care ni le-am pus de fiecare dată cînd am întilnit ceva neobişnuit. Căci Thailanda oferă un bogat material pentru reflecţii, care nu se referă, bineînţeles, numai la clima ţării.

În timp ce ne îndreptam spre clădirea aerogării, am cercetat cu luare aminte aeroportul. Tocmai atunci aterizaseră mai multe avioane de pasageri „Boeing” şi era mare forfotă. Nave aeriene din Occident şi Orient poposesc la Bangkok fără întreruperi, aducînd în Thailanda numeroşi străini. Ţara se află la răscruce de drumuri, împrejurate care se observă îndeosebi pe aeroport, poarta aeriană a Thailandei.

În Thailanda vin rar oameni sovietici. După ce am prezentat paşapoartele pentru control am observat că în maldărul de acte de pe biroul funcţionarului de poliţie, carnetele noastre roşii, cu secera şi ciocanul pe ele, se pierdeau în mulţimea de paşapoarte verzi cu coperti tari ale americanilor. Ni s-au pus cîteva întrebări tip, după care a urmat stampilarea actelor. Funcţionarul a inclinat din cap în semn că totul era în ordine şi că puteam pleca. Formalităţile s-au făcut repede şi într-un spirit binevoitor.

Thailandă este o ţară frumoasă şi imbelşugată. După primăvara rece şi posomorită din Europa, această ţară din sud-estul Asiei ne-a surprins plăcut prin culorile sale vii, prin strălucirea de indigo a cerului albastru, prin parfumul cimpurilor înverzite şi răcoarea munţilor.

Ne-a plăcut Bangkokul, oraş mare şi zgomotos, în care caracterul oriental pestrî şi poetic al pagodelor şi bazarelor se îmbină cu liniile severe ale clădirilor moderne de tip occidental construite din sticlă, metal şi piatră, cu bulevardele asfaltate bixite de automobile. Vizitatorul străin are ce admira la Bangkok. Vechiul palat regal, una dintre cele mai frumoase construcţii ale oraşului, este splendid. Celebra pagodă Vat-Arun, fantezistă ca o melodie orientală şi viu colorată ca livezile înflorite de la tropice, impresionează prin măreţia ei. La Bangkok există un mare număr de construcţii cu caracter arhitectonic naţional, care stîrnesc admiraţia străinilor. Turiştii veniţi din alte ţări încearcă o mare satisfacţie, plimbîndu-se cu barca pe nenumeratele canale ale oraşului, unde încă din zori, înainte ca soarele să încingă văzduhul, îşi începe viaţa zgomotoasă şi agitată un adevărat tirg plutitor. Bordul bărcilor ţine loc de teţghea iar vînzătorii şi cumpărătorii ştiu să minuiască vîsla la fel de bine cum ştiu să socotească şi să facă negoţ.

Thailandezii sînt comunicativi şi binevoitori. E o plăcere să stai de vorbă cu ei. Fie că sînt personalităţi de seamă, fie că sînt băieţandrii care vind pe stradă gumă de mestecat, ei se caracterizează printr-un dezvoltat simţ al propriei demnităţi.

Cu deplină sinceritate putem afirma că Thailandă ne-a plăcut. Asta nu înseamnă, însă, că tot

ceea ce am văzut ne-a entuziasmat. Viaţa din această ţară e clădită pe principii care nouă ne sînt străine.

În Thailanda capitalismul face din vînzătorul ambulant şi din businessman oameni care ocupă locuri diferite sub soarele torid al ţării. Şi acest lucru e foarte uşor de deosebit, aşa cum deosebeşti o vilă fastuoasă cu aer condiţionat din centrul Bangkokului de o colibă de bambus de la periferia lui. În cursul vizitei noastre am putut observa cum simbăta seara, pe şoseaua care duce de la Bangkok spre staţiunile climatice de pe ţărmul golfului Siam, treceau în goană limuzine nou-nouţe care-i transportau într-acolo pe locatarii vilelor. De ambele părţi ale şoselei, pe ogoare, munceau cu su-

Lupta împotriva malariei se duce pretutindeni — chiar şi în temple

doarea frunţii locuitorii colibelor, care-i hrănesc pe proprietarii vilelor, asigură bunăstarea oamenilor de afaceri din capitală, furnizează mărfuri magazinelor de pe străzile centrale ale Bangkokului iar noaptea im-

bracă oraşul în mantia scinteitoare a luminilor de neon.

„În casa prinţului Prem Purachatra am intrat ca la un prieten vechi, deşi pe celebrul scriitor thailandez nu-l mai întilnisem niciodată pînă atunci. Îi ci-

tisem numai poemele despre ţara sa, editate în U.R.S.S.

Prinţul Prem Purachatra, preşedintele Asociaţiei scriitorilor profesionişti, a vizitat Uniunea Sovietică şi-şi aminteşte cu plăcere despre această călătorie.

— Nădăjduiesc că relaţiile culturale dintre ţările noastre se vor dezvolta — a spus Prem Purachatra. Ştiu că în U.R.S.S. se manifestă mult interes pentru cultura noastră. Mă bucur mult că trei lucrări ale mele au fost publicate la Moscova.

În discuţiile pe care le-am purtat în Thailanda i-am întrebat deseori pe cunoscuţii noştri cum îşi imaginează viitorul ţării. Iată ce ne-a răspuns muncitorul Tharat Songram:

— Doresc ca toţi oamenii să aibă permanent de lucru şi mai ales să fie pace. Am văzut războiul cu propriii mei ochi, am fost rănit de un glonte japonez şi ştiu că e ultimul lucru pe care să-l poată dorî cineva. Numai smintiţii se pot gîndi la război. Ţineţi seama că sînt muncitor şi nu ministru. Răspund numai pentru mine.

Thailandă are multe probleme interne. Ţara nu dispune încă de o mare industrie — baza independenţei economice. Mai mult de jumătate din comerţ, un mare număr de bănci şi întreprinderi pentru prelucrarea produselor agricole se află în alte mîini decît cele ale locuitorilor de baştină ai Thailandei. Această împrejurare îi alarmează şi-i nemulţumeşte pe mulţi.

Din punct de vedere economic ţara este strîns legată de străinătate şi depinde în întregime de ea în ceea ce priveşte procurarea de produse industriale. Reducerea sistematică a preţurilor la materiile prime agricole duce la scăderea veniturilor valutare ale Thailandei, la creşterea deficitului comerţului exterior. În momentul de faţă, pentru cauciuc, orez, kopra şi alte produse Thailanda primeşte mai puţin valută decît acum trei-patru ani, deşi producţia acestor culturi sporeşte anual. Ridicînd preţurile la mărfurile industriale, monopolurile străine obţin din acest comerţ inegal profituri fabuloase.

M. Domogaţkih
L. Pocivalov

KIRUNA

Cel mai „mare” oraş din lume

Cercul polar a rămas de mult în urmă dar trenul continuă să alege prin tundra acoperită încă în luna mai de zăpadă. Ne îndreptăm spre cel mai înalt munte din Suedia, unde în nopţile de vară soarele nu trece de linia orizontului şi unde se află oraşul Kiruna cu următorul indicator în gară: „Pină la Stockholm — 1.413 kilometri”.

După ce am poposit în această localitate, primul suedez cu care am stat de vorbă ne-a uluit cu vestea că Kiruna e cel mai mare oraş din lume. Şi, într-adevăr, aşa este, dacă ţinem seama de suprafaţa lui: pe cei 14.000 de kilometri pătraţi ai oraşului pot lesne încăpea cîteva dintre cele mai mari capitale ale lumii, deşi Kiruna nu are decît 27.000 de locuitori. Dar interlocutorul nostru ne-a dat asigurări că oraşul lui de baştină nu e celebru numai prin dimensiuni.

— Aţi vizitat Kirunavaara? — ne-a întrebă el.

La poalele „Muntelui de fier” se înalţă ca o săgeată către cer o clădire cu multe etaje, construită din sticlă şi oţel. Inginerul care ne însoţeşte ne spune că acolo se află cea mai mare mină din lume şi ne invită s-o vizităm. După ce îmbrăcăm nişte salopete din foaie de cort, cizme de cauciuc şi căşti de protecţie şi ne înarmăm cu felinare, de parcă ne-am pregătit pentru o călătorie în infern, coborîm la o adîncime de aproape 400 de metri. Incercatul nostru ghid, pe nume Franz Isackson, ne arată că ne aflăm în corpul minei lung de cinci kilometri şi adînc de 1.200 de metri. Se apreciază că acolo ar exista peste două miliarde tone de minereu de calitate superioară! După prelucrare, minereul este transportat cu vagonetele în portul norvegian Narvik iar de acolo în toate colţurile lumii. O mie şase sute de vagonete zilnic şi 16 milioane de tone de minereu anual...

Nesăţioasa Kirunavaara înghite în fiecare dimineaţă mii de muncitori. Suedia exportă de şapte ori mai mult minereu decît consumă. Ţara s-a specializat în produse de înaltă calitate. Talentaşii ingineri suedezi produc oţel inoxidabil de cea mai bună calitate, din care se fabrică rulmenţi cu bile, tot soiul de instrumente şi chiar fire medicale invizibile pentru

cusutul rănilor, de patru ori mai subţiri decît firul de păr al omului.

...Dar unde s-or fi ascuns vikingii? Să ne fi înşelat oare legende? Pe gheaţa nu prea groasă a unui rîu îngust am pornit cu maşina, pe riscul nostru, către gheţarul Kebnegaiepe. După zgomotul din măruntaiele „Muntelui de fier” ne-a impresionat plăcut liniştea rece, reconfortantă de acolo. Deşi toată viaţa a trăit în preajma gheţarului, Enock Saarl, un bărbat vîinos de 54 de ani, nici n-a auzit măcar despre cei pe care-i căutăm noi. În schimb el ne-a istorisit multe lucruri interesante despre locuitorii pătrupei al Nordului, regiune cumpănit de aspră cu oamenii şi cu animalele...

Ca să străbaţi Suedia de la nord la sud, trebuie să parcurgi aproape două mii de kilometri, să treci pe lîngă movile acoperite cu iarbă deasă, pe care timpul şi istoria ţării au lăsat urme adînci. Astăzi movilele dorm, dar scrierile runice săpate în granit amintesc de peregrinările cutezătorilor vikingi.

Deasupra hălelor de peşte din Göteborg se rotesc cîrduri de pescăruşi nesăţui, care la anumite intervale sînt alungaţi de o salvă de tun. Astăzi Göteborgul este cunoscut în întreaga lume datorită rulmenţilor cu bile „SKF” şi automobilelor „Volvo”.

Acum mai bine de o sută de ani tinărul şi întreprinzătorul scoţian Jame Killer a deschis la Göteborg un mic atelier mecanic, care s-a transformat apoi într-un centru al construcţiei navale suedeze. Prin fereastra biroului lui Hilding Nielsen, directorul general al „Götaverken”-ului, se vede bine şantierul cu puternicele lui macarais şi cale de construcţie. Anul trecut a intrat în funcţiune un nou şantier naval, o construcţie unică în felul ei, unde se pot realiza nave cu un deplasament de 150.000 de tone.

Anul acesta Suedia a întîmpinat cea de 150-a primăvară consecutivă de pace. De un veac şi jumătate, în străvechiul ţinut cu păduri seculare şi lacuri albastre nu s-a făcut simţit iureşul sinistru al războiului. Vikingii zilelor noastre sînt oameni care doresc pacea nu numai pentru ei, ci şi pentru celelalte popoare de pe glob şi luptă pentru această cauză nobilă.

I. Goloşubov

NOU!

- PRODUS HRĂNITOR AROMAT ȘI RECONFORTANT
- PREPARAT INTEGRAL DIN FRUCTE
- BOGAT ÎN VITAMINE, SĂRURI MINERALE ȘI ZAHARURI

NECTAR DE FRUCTE

Cooperativa IGIENA

Sediul central : București.
Str. Băcani nr. 1
telefon 15.91.02

Execută prin unitățile sale din întreg eprinsul orașului București, cu personal de înaltă calificare profesională :

- Coafuri moderne pentru femei
- Cosmetică
- Vopsitul părului în toate nuanțele
- Ondulațiuni permanente naturale reci și în ulei
- Manicure
- Pedicure
- Șampon
- Frecții
- Masaje faciale
- Spălătul capului
- Tunsori moderne pentru bărbați

Saloane speciale de frizerie și coafură

PRACTICE • FRUMOASE
IGIENICE • CONVENABILE

TRICOTAJE din BUMBAC

pentru adulți și copii

Modele, contexturi și culori diferite

BLUZE • JACHETE
SCAMPOLOURI • VESTE
CAMAȘI • ARTICOLE DE LENJERIE

Recomandări. Produsele se spală în apă caldută în care se adaugă fulgi „Alba lux” (o lingură la 5 litri apă). Se clătesc în apă caldută și apoi rece. Se store urin presare. Nu se usucă prin alinare și nici pe sobă sau calorifer.

UZINELE TEXTILE - CISNĂDIE

produce:

- COVOARE PLUȘATE
- STOFE DE PALTOANE
- PLEDURI

CARTEA AGRO-ZOOTECNICĂ
VĂ SFĂTUIEȘTE

COMPLEXUL INDUSTRIAL DE LEMN
CAMPIONUL CARTEI DE LEZ
- LIBRĂRIE ȘI UNITATE COMMUNICATIVE
- INFOTUR DE CARTE DE SALE

COMPLEXUL PENTRU INDUSTRIALIZAREA LEMNULUI

C.I.L. BRAILA

PRODUCE:

PLACI AGLOMERATE CU RĂȘINI DE UREOFORMALDEHIDA DIN AȘCHII DE LEMN TRIPLU STRATIFICATE

ECONOMICE, STABILE, GROSIMI UNIFORME, RANDAMENT SPORT LA CROIRE, PERFECT PLANE, FORMATE PRACTICE, SE POT FURNIRUI etc.

Domenii de utilizare:

MOBILIER, PLAFOANE, PEREȚI DESPĂRȚITORI, AMENAJĂRI INTERIOARE, VAGOANE TRAMVAIE, LAMBRIURI, CONSTRUCȚII NAVALE etc.

Greutate specifică 60 kg/mc. Grosimi : 8, 12, 16, 19, 22, 25 mm
Formate : 1.830/3.660, 1.830/1.830 mm, 2.440/1.830, 1.220/1.830 mm

Intrecerea patrupedelor

Inchipuiți-vă că vă aflați pe un stadion pe care urmează să se desfășoare o competiție unică în anele sportului : o întrecere de animale.

Incepe defilarea participanților și prin fața tribunei trec, încolonați, elani și broaște, iepuri și lupi, urși și veverițe. Nu lipsesc nici reprezentanții faunei exotice : lei, struți, canguri, leoparzi...

Proba de 100 metri plat... La start se prezintă primul patru concurenți — un leu, o veveriță, un iepure și un struț. O pocnitură de pistol și... iepurele, speriat, o ia razna. În cele din urmă disciplina se restabilește și alergătorii se așază pe pistă. Rezultatul se conturează din primele secunde. Iepurele, leul și struțul se distanțează net de veveriță și sosesc la finis în bloc, leul obținând un mic avans față de ceilalți doi și un timp impresionant de 80 km pe oră.

În tura următoare concurează, alături de urs și de lup, un alergător celebru, leopardul, care și de data aceasta atinge cu ușurință 112 km pe oră. În coadă rămâne ursul, cu numai 40,2 km pe oră.

Și iată și ultima tură, la care participă un elan și un cangur. Broasca a refuzat să alerge, așa încât la start s-au prezentat numai doi concurenți. Timpul realizat nu e strălucit : cangurul — 48 km iar elanul 47,2 km pe oră.

Lupta pentru titlul de campion pe distanța de 10 000 de metri e mult mai palpitantă. În frunte se află, de la bun început, leopardul și struțul. Dar iată că sosește în goană și cangurul... Foarte curînd ursul și veverița rămîn în urmă iar de cei doi frunțași se apropie, vertiginos, regele junglei, leul. Prea tîrziu ! Nimeni nu-l mai poate ajunge din urmă pe leopardul care, destinzîndu-și corpul în salturi lungi, trece primul linia de sosire, în aclamațiile asurzitoare ale suporterilor.

Surpriza cea mare ne-o oferă, însă, broasca, situîndu-se pe primul loc la proba de săritură în înălțime. Ea sare peste ștacheta fixată la o înălțime ce depășește de unsprezece ori înălțimea corpului ei.

Proba a treia : săritura în lungime. E o probă care îngăduie multor participanți să-și demonstreze măiestria, adesea desăvîrșită. Leul și cangurul se dovedesc excelenți dar, ținînd seama și de dimensiunile „sportivilor”, juriul acordă cîștig de cauză iepurelui, broaștei și veveriței.

Competiția la care asistăm ne produce, ca orice competiție, de altfel, și unele decepții. La proba de înot, spre exemplu, rezultatele ne apar mediocre. Titlul de campion îi revine broaștei.

Totalizînd rezultatele căpătăm următorul tablou : pe primul loc se află leopardul (21 puncte) urmat, cu o diferență de numai un punct, de leu. Lupul și iepurele realizează un scor egal de 19 puncte. Ultimul în clasament e ursul.

Dar dacă l-am include și pe om în această competiție ? Pe ce loc s-ar situa ? Pe al treilea... de la coadă ! Înaintea struțului și a ursului.

Concursul la care ați asistat a avut loc doar în imaginația autorului acestor rînduri. Rezultatele citate sînt, însă, perfect reale, calculate pe baza datelor obținute de zoologi și vînători. Dar studiarea vitezelor maxime dezvoltate de animale, a calităților lor „atletice” prezintă interes nu numai pentru sportivi, ci și pentru unele științe cum sînt fizica, biochimia, bionica etc. E de ajuns să amintim că începuturile aviației se trag din studiul însușirilor de zbor ale păsărilor.

A. Kalefki
Zoolog

Trei pui : doi de om, unul de crocodil

O colecție de draci

Dacă nu sînteți fricos și mai cu seamă dacă nu vă temeți de draci sunați la ușa casei cu numărul 64 de pe strada S. Neris din Kaunas.

Unul dintre draci...

Acolo locuiesc 203 draci, unul mai înfricoșător decît altul. Locuiesc în calitate de exponate ale

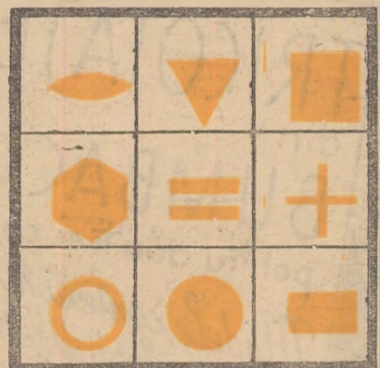
colecției profesorului Antanas Jmuidzinavicius, artist al poporului din U.R.S.S. Diavoli bărboși și încornorați, luciferi impozanți, drăcușori împielitați, tot soiul de reprezentanți ai imperiului lui Hades, amenințatori, grotești sau chiar jălnici, așa cum i-a plăsmuit imaginația creatorilor lor sînt răspîndiți prin tot atelierul pictorului.

Primul exponat a fost achiziționat de Antanas Ionovici în 1906, la o expoziție de artă din Lituania. Drăcușorul i-a plăcut așa de mult încît s-a gîndit să facă o mică colecție de 13 draci (numărul fiindu-i sugerat, desigur, de tematica colecției). Dar înfrunghirile, cînd naive, cînd rafinate ale „necuratului” au continuat să-l tenteze și iată-l azi în posesia a 203 draci — și în căutarea altora noi.

În originala colecție a pictorului Jmuidzinavicius se află figurine și măști modelate din cele mai felurite materiale, din cristal, masă plastică, porțelan, piatră, sticlă, metal. Dintre toți acești draci, originari din republicile baltice, Ciukotka, Sverdlovsk, Moscova, precum și din Vietnam, Cehoslovacia, Italia, China, Japonia, Antanas Ionovici și-a ales cîțiva favoriți. Întimplarea face ca ei să fie în număr de treisprezece, pentru că sînt reprezentanți pe un serviciu de 13 cești și farfurioare iar fiecare imagine este pictată de artiști diferiți.

Nu de mult Antanas Jmuidzinavicius a hotărît să doneze statului cele 1000 de tablouri și studii adunate de el de-a lungul vieții precum și toate celelalte colecții ale sale care cuprind, în afară de draci, piese de arheologie numismatică și bibliofilie.

CIT DE ATENT SINTEȚI ?

Priviți cu atenție desenul timp de 30 de secunde, apoi încercați să-l reconstituiți din memorie. Capacitatea dv. de memorare rezultă din fracția al cărei numărător este numărul de figuri reproduce corect iar numitorul — numărul tuturor figurilor din desen (9).

UMOR LIRIC

Biletul și bujorul

Băiatul cel mic avea opt ani. Fratele lui mai mare avea cincisprezece. Cel mare își iubea frățiorul și obișnuia să-i facă tot felul de surprize plăcute. Celui mic îi plăceau fotbalul și florile. Mai cu seamă bujorii, și în special cei roșii. Ce-i drept și macii sînt roșii, dar au ceva negru înăuntru. În timp ce bujorii roșii sînt roșii de-a binelea...

— Fratele mai mare îl întrebă pe cel mic :
— Ce să-ți cumpăr ? Un bujor roșu sau un bilet de fotbal ?

— Un bujor roșu — îi răspunse cel mic — sau un bilet la fotbal.

— Nu așa — spuse cel mare. — Trebuie să alegi una din două : sau un bujor roșu, sau un bilet la fotbal.

— Un bilet la fotbal — spuse cel mic — sau un bujor roșu.

— Nu, — insistă cel mare, — ți-am explicat doar : bujorul sau biletul...

Cel mic se și văzu undeva pe stadion într-o aripă a tribunei... Invingători vor ieși cei de la „Spartak”, nu încapă îndoială... Poartă tricouri roșii... Cu mîna dreaptă el va strînge mîna fratelui mai mare iar în stînga va ține un bujor roșu...

— Și cel mic spuse :

— Ia-mi un bujor roșu și un bilet la fotbal.

— Dar înțelege odată !...

Cel mic, însă, nu putea înțelege iar cel mare nu voia să explice.

— Și parcă ce era de înțeles și de explicat ?

— Că biletul la fotbal costa cincizeci de copeici ?

— Că bujorul roșu costa cincizeci de copeici ?

— Că cel mare avea în buzunar numai cincizeci de copeici ?

— Nu. Cel mic nu putea să înțeleagă una ca asta.

— Căci dacă ar fi înțeles n-ar mai fi fost copil.

A. Arkanov

Soșta redacției

DEZIDERIU TÜRÖK — Satu Mare : 1) B.S.S.A. în cazul respectiv sînt inițialele (în limba rusă) ale Republicii Socialiste Sovietice Autonome Baškîro. 2) Iată adresa unei eleve : Mosea Kononova, Arhangelskaia oblast, gorod Niandoma, peroulok Kostanacva, dom nr. 27 (o în clasa a 9-a). Desigur, va trebui să-i scrieți în limba rusă.

IOAN PREOTU — Tg. Neamț : Adresa unui filatelist sovietic : Nikolai Petrenko, gorod Herson, ulița Krasnoflotskaia 53.

UN GRUP de cititori din Galați : Problema depășește sfera de preocupări a revistei noastre.

DAN ALEXANDRU GRIGORESCU — București : Adresa unor studenți sovietici : Valdur Pussein, R.S.S. Estonă, gorod Tallin, ulița Suurlaagri, dom 5, kv 7. E student la facultatea de construcții a Institutului politehnic, și interesează literatura, sportul și activează într-o formație de artiști amatori ; Maria Șarșova, Volgogradskaia oblast, gorod Dubovka, ulița Okteabrskaia 52. E studentă la un institut pedagogic.

CAMELA SMĂDU — Tecuci : Vă comunicăm adresa unor eleve sovietice : Valea Greciko, Ukraïnskaia S.S.R., Luganskaia oblast, pos. Novopkov, ulița Priozernaia nr. 12. E elevă în clasa a 8-a ; Galina Mineeva, Celeabinskaia oblast, gorod Zlatoust, ulița Taganaiskaia 124.

DOINA TOTOLICI — Dorohoi : 1) Încă nu vă putem comunica adresa solicitată. 2) Întă adresa unui tîncor din Leningrad : Natașa Akulenko, Leningrad — 178, 15 — aia linia, dom. 16, kv. 9. Lucrează la o fabrică de jucării și e elevă în clasa a X-a la o școală serală. Colecționează vederi. 3) Actorului Vasili Livanov scrieți-i la studioul „Mosfilm” (Kinostudîa „Mosfilm”) din Moscova.

Colțul curiozităților

● Într-un sat din Franța, în timpul unei furtuni trăsnetul a lovit o turnă de oi omorînd toate oile negre și lăsînd nevătămate pe cele albe.

● Noile reguli de circulație din India prevăd ca pe fiecare elefant să fie montat un bec pe care conducătorul pachidermului e obligat să-l aprindă o dată cu lăsarea întinericului. Contravențiilor li se aplică o amendă.

● Într-un parc zoologic din Japonia maimuțele se bucură de libertate deplină. În schimb vizitatorii sînt obligați să intre într-o cușcă, ce-i drept spațioasă, din care n-au decît să admire în voie „măimușărcile” animalelor.

● Cel mai bogat om din lume a fost Assurbanipal, ultimul rege însemnat al Asiriei. El a lăsat după moarte (anul 631 î.e.n.) o avere fabuloasă de 5 milioane de talanți de aur, ceea ce ar echivala astăzi cu peste 1566 miliarde de dolari.

● Înainte de a aprinde o nouă țigară e bine să aflați rezultatul unor cercetări întreprinse recent de un grup de chimiști. Ei au demonstrat că țigara aprinsă dezvoltă o temperatură de 1200 grade, ceea ce depășește temperatura de topire a cuprului, auruului și argintului.

● Cea mai scurtă scrisoare din cîte se cunosc este opera lui Victor Hugo. El a trimis editorului său, o dată cu manuscrisul „Mizerabililor”, următoarea „epistolă” :

?
Răspunsul e și el un record :

!

● Ziua de 1 aprilie e considerată în S.U.A. „ziua proștilor”, în Scoția — „ziua cucului”, în Franța — „ziua păcălelilor”, în Japonia — „ziua păpușii”, în Spania „ziua nătărăilor”.

(Din „Nauka i fizni”)